

Cene oglasov
1 stolp, pešči-vrsta
mali oglasji po 1 50
in 2 D, večji oglasji
nad 45 mm višine
po Dln 2-50, veliki
po 3 in 4 Dln, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Dln
Pri večjem d
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen, ponedelka in
dneva po prežniku

Uprava je u Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inšerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

In končno še nečesa, da se moramo odreči, pravijo naši dobri prijatelji. Vi ste protidržavni, zavrzite protidržavnost. Ostudno je že govorjenje o tem in oprostite mi, da govorim o tem. Vem, da se vam vsem to natančnovanje že gabi, pa kljub temu se moramo ozreti tudi na te izlive mržnje naših nasprotnikov. Naš program, naša načela in naše delovanje se ni nikjer in nikdar obračalo proti državi in soče ogrožati obstoja edinstvene države. Mi smo bili in smo zvesti državljani in zato nam v tem oziru ni treba prav nič spreminjati programa. Naj nam tisti, ki stalno tako psujejo in denuncirajo, vendar enkrat povedo in naj nam pokažejo tiste točke programa ali tisto točko našega dela, ki je protidržavna. Če smo kaj storili proti državi, zakaj proti nam ne uvedejo postopanja, saj imamo zakone za vse protidržavne rovarje. Naj storijo to! Tega ne morejo in ne store, ker bi se dokazalo, da so sami tisti, ki to pripovedujejo, denuncijanti. Denuncirajo in denuncirajo, čeprav nimajo nobene podlage za to. Toda take igre ne smemo in ne bomo dalje trpeli! (Burno in živahno pritrdjevanje.)

Vstop v vlado.

Dosedaj vam seveda še ni jasno, ali smo vlado ali ne. Ali hočemo v vlado ali ne? Tudi na to vprašanje hočem odgovoriti jasno in odkrito. Ne samo, da smo za vlado, da želimo v vlado, ampak hočemo in zahtevamo, da pridemo Slovenci v vlado. (Pritrjevanje.) Mi Slovenci imamo pravico na to in pravico, da to zahtevamo.

Ako je ta država, v kateri živimo, res kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, potem zahtevamo tudi za nas Slovence ravno-pravnost. Nikjer ne smemo biti zapostavljeni. (Živahno pritrdjevanje.) Mi Slovenci smo tudi temeljni sestavni del te države in zato imamo iste pravice, ne pa samo ista bremena, kakor Srbi in Hrvati.

Nenačaka mera.

Za Srbe vedno velja načelo, da se brez večinske srbske stranke ne sme vladati. Ko smo bili leta 1924 v vladi, v kateri smo vladali z manjšinsko srbsko stranko, takrat se nam je pretilo in vpilo so: »Kri naj teče, revolucijo so obetali, vse to samo zato, ker se je vladalo brez večinske zastopnice srbskega naroda. Na vseh oglih se že poldrugo leto na vsa usta vpilje, da mora biti v vladi tudi večinska hrvatska stranka. Torej tudi za Hrvate velja to načelo. Samo mi Slovenci naj bomo uboga raja, zapostavljena pastorka, ki naj stoji vedno ob strani, in že od 1921 smo stalno z malim presledkom v opoziciji, smo postavljeni v kot in samo za nas naj ne velja in naj se ne spoštuje načelo enakopravnosti. Nam, samo nam, so vrata v vlado stalno zaprta. Mi zahtevamo tudi za nas pravico, zahtevamo, naj se nam da, kar nam gre. In dati nam bodo morali, kar nam gre! (Tako je! Dolgotrajno in živahno pritrdjevanje.)

Protislovenska politika režima.

Današnji režim ne pozna za Slovenijo nobene dobrote. Ne da nam v naši deželi nobene samostojnosti, pa tudi od doli ne prihaja nobena ugodnost. Imamo politiko izžemanja Slovencev in nič drugega, politiko, ki je protislovenska, politiko, ki ji je vtisnjen pečat mržnje do vsega, kar je slovensko. (Ogorčeni medkljki.)

Res, da skuša Belgrad v vsako vlado dobiti tudi privesek, ki naj nosi slovensko firmo. Toda mi ne nehamo poudarjati, da to niso pravi zastopniki Slovencev. Tudi Pucelj, ko je prisegel zadnjič za ministra in ko je prišel ven od prisege, se je takoj razkorčil in pripovedoval, kako bo gledal na to, da pride v vlado tudi SLS.

Samo mi, samo SLS, smo slovenska stranka in edini zastopniki slovenskega naroda! (Burno in živahno ter dolgotrajno pritrdjevanje.)

Zato mi zahtevamo in hočemo, da se nas Slovence ne prezira in ne postavlja v kot. Zato naj se nas tudi ne vprašuje, zakaj ne gremo v vlado, naj se to vpraša Srbe in Hrvate! Vsa politika od leta 1921 sem je naperjena proti nam Slovincem. Dasiravno mi nismo nepošteni, ne bomo kradli in ne more se nam prebaccivati, da bi kdaj lagali ali goljufali.

Za vsako vlado je res komednejše, da si kupi mal privesek, ker njega je lažje kupiti in z njim proti Slovincem lažje vladati. Ali je to morda slovenska politika, da dobi naš kmet 20 dinarjev, če pelje kravo v Krško ali na Bled? Tudi 20 dinarjev je dobro, toda s tem ni pomagano niti živinorejcu, kje pa so vse druge zahteve Slovencev?

Pa me boste vprašali, zakaj nismo že do-
slej prišli v vlado? Poudaril sem že, da je doslej vladal protislovenski kurz v naši državni politiki. Mi moremo biti odgovorni in krivi le za to, kar je v naši moči, da storimo. Če pa so nam vrata zaprta, če Slovencev v vladi nočejo imeti, za to mi ne moremo odgovarjati. Tu nam je mogoča le najostrejša obsodba. Nobenega stvarnega razloga ni, ki bi govoril proti vpoklicu SLS na upravo države. Protidržavni nismo in nesposobni nismo.

Kdo nam more kaj očitati?

Prijatelji in neprijatelji, poslanci in ministri vseh strank nam priznavajo, da so bili poslanci Jugoslovanskega kluba, in izmed nas je bilo že skoro polovica ministrov, da so ti ministri najboljše upravljali svoje rešore ter so bili najbolj iniciativni in vedno in vedno se iz tega razloga ponavlja zahteva, da je treba postaviti ministre iz Jugoslovanskega kluba, če hočemo upoštevati red in poštenost v državni upravi. Mi nismo kradli, ne lagali, ne goljufali. Mojo ameriško robo že sedemkrat perejo, pa je od svojega početka popolnoma čista. In Sušnikove tračnice se kljub vsemu naltolcevanju svetijo na soncu. Radić mi je na primer pri zadnjih pogajanjih rekel, da Slovenci moramo v vlado zato, ker delo v odborih ne gre naprej. Slovenska dva referenta prideta v odbor, tako je pravil Radić, pa sta že popolnoma pripravljena, onadva govorita, potem se šele oglasi kdo drugi, ko ste Slovenci razjasnili stvar, nato šele se razvije debata. To navajam zato, da dokažem, da nikjer ni prepričanja, da nismo mi popolnoma sposobni.

Edini izhod.

Stvari dozorevajo. Pred enim letom nismo imeli nobenega izgleda, kako ustvariti situacijo, v kateri se bomo uveljavili. Danes pa je vse drugače. S Pališem ne gre, Uzunović ne more naprej, Davidović ne more. S strahom se že tudi v Belgradu praušujejo, kaj bo

v bližnji bodočnosti, kaj bo februarja in marca meseca, ko bo ljudstvo gladovalo, kaj bo, če ljudstvo pri tem gladovanju izgubi potrpljenje? Ti ljudje danes z vso resnostjo poudarjajo, da bi bilo najbolje dati Jugoslovanskemu klubu vlado vsaj za tri leta, pa bi bila naša država ozdravljena gospodarske krize, korupcije in notranjih težav. Mi vemo, da to politično ne gre. Toda sestaviti moramo močno in sposobno vlado in mi smo močni in sposobni, da v skupnem delu s Hrvati in Srbi ozdravimo to državo.

Pod kakšnimi pogoji?

Mi torej hočemo in zahtevamo, da se predstavitelji Slovencev pozovejo v vlado. Kdaj bo to? Pogajanja so prekinjena, sedaj ni nobenih pogajanj, vrata so nam zaprta in trenutno ne vemo, kaj bo. Poudarjati moremo le, da Slovenci ne smejo ostati zunaj, da se mora najti način, po katerem se bodo Slovincem ta vrata odprla. Vendar pa moramo že danes, ko pričakuje predvsem belgrajska in zagrebška javnost odgovoriti na vprašanje, pod katerimi pogoji bi eventualno vstopili v vlado. Na to hoče javnost, da odgovorjamo. Mi pravimo, gremo, toda samo s poštenimi in samo pod poštenimi pogoji. Nikdar nečemo umazati svojih rok, nikdar nečemo delati nepošteno. Hočemo ostati zvesti sebi in zvesti vam, zvesti vašemu in zvesti svojemu poštenju. Načela, ki jih imamo v svojem programu, niso načela našega kluba, najmanj so to kaka osebna načela, to je program stranke, program slovenskega naroda, zato so nam ta načela nad vse sveta, zato morajo ostati čista in neizpremenljiva. (Dolgotrajno, viharo odobravanje.)

Za načela ne barantamo.

Naša načela ne morejo biti nikak predmet pogajanj. Ta načela in ta program je bil, ko te države še ni bilo in narod bo obdržal ta program, ko morda nas že davno več ne bo. Čisto nekaj drugega pa je način in taktika, kako priti do ustvarjanja idealnega in nedotakljivega programa. V načinu, taktiki, tu je mogoče z nami razgovarjati, tu smo gibki, tu se znamo prilagoditi vsakemu položaju in Jugoslovanski klub je dokazal, da ni parlamentarnega zastopstva v našem parlamentu, ki bi se znal tako gibčno uveljaviti v vsakem položaju, kakor mi. Na vseh shodih v zadnjem letu so nam volivci povedali, da je danes največja nevarnost za državo njena težka gospodarska kriza. Mi smo videli, da zlasti Slovenija dobesedno gladuje. Zato so nas volivci na shodih in vodstvo naše stranke v zadnji seji pooblastili, da v Belgradu poudarimo, da je danes treba gospodarskim vprašanjem dati prvenstvo. Najprej mora narod živeti, potem šele pride drugo. To smo storili. In če bi prišla država v nevarnost, od kakršnega koli zunanje sovražnika, smo mi prvi, ki takoj stopimo v skupno fronto, da z združenimi močmi varujemo njeno integriteto.

Tudi to nam je jasno, da je treba od lanskega leta, ko nas je Radić izdal in pokopal svoj program, čisto druge taktike, kakor poprej, ko smo mislili, da smo združeni s Hrvati že skoro neposredno pred uveljavljanjem našega celotnega programa. Od tedaj je položaj težji. Slovenci smo neprimerno bolj osamljeni. Zato moramo uporabljati drugo taktiko v novem položaju. Toda bodimo uverjeni, da Jugoslovanski klub vedno najde pravo pot v vsakem političnem položaju. S poštenimi sredstvi, na pošten način bomo vodili politiko, naroda in države in njuni koristi pa ne bomo nikdar izdali.

Naše delo.

Nazadnje nas boste vprašali, kaj smo med tem časom dosegli, kaj smo uspeli.

1. Nadaljevali smo izgradbo starega slovenskega programa, kakršen je potreben, da slovenski narod v tej državi dobi svoje pravo. Program naš je izšel iz slovenske duše. Izražamo ga v dveh besedah. Naš narod hoče biti skupaj in hoče biti svobodno skupaj. To smo dopovedali v precejšnji meri vsej naši javnosti. Ta uspeh se sicer ne da tehtati ali šteti z akcijami Trboveljske premogokopne družbe ali Slavenske banke, toda zgodovina ga bo beležila kot veliko pošteno borbo za slovenske ideale.

2. Bili smo klicarji poštenosti, sami smo pošteti ostali in bili neprestana vest na parlamentarnih tleh vsem, ki so hoteli delati nepošteno z našo državo.

3. Vedno smo se brigali za razne stanove. Noben klub ni iznesel toliko opominov in toliko nasvetov, kako se naj reši naš kmet, kakor naši slovenski poslanci. In za delavce, za olajšanje njihove bede, za njihovo zaščito smo s svojimi neprestanimi zahtevami storili več kot vsaka druga stranka! Povsod smo skušali uveljaviti zahteve pridobitnih stanov in povsod poudarjali, da bo propadel naš delavec in moral v tužino, če bo propadla slovenska industrija. Ravno zadnji teden je ponovna priča, kako Jugoslovanski klub stoji na straži za naše uradništvo. Edino mi smo dvignili glas za stabilnost državnega uradnika. Z večnimi svarili smo nešteto zla preprečili. Nekaj je vendarle zalaglo, dasi smo vsepovsod naleteli na slabo voljo in mnogokje tudi na neznanje in nepoznanje stvari. Dvignili smo ljudsko prosveto. Naša prosvetna društva, telovadna društva, »Krekova mladina«, delujejo zopet s polno paro in so popolnoma ozdravljena od poveljnih težav in mrtvila. Naše gospodarske organizacije so se zbujale in danes globlje in popolneje morejo ustrezati zahtevam širokih slojev kot v prvih poveljnih težavah.

BELGRAD — SPAMETUJ SE!

Velika je naša stvar, čeprav se ne da meriti na metre ali tehtati na tehtnici, ogromen je naš uspeh v narodni vzgoji in državni politiki in ne priznavajo ga samo tisti, ki jim je osnova neslovenska in nepoštena, neodkrita politika, samo ti denuncirajo našo stranko in zametavajo pred javnostjo njeno plodno delo. Njim, ki se prodajajo za sklado leče ali za ministrski portfeljček, njim, ki slovenstvo izdajajo, kadar in kakor kaže to njihovim partijskim interesom, le takim naši uspehi niso nič. Pri teh pomeni velik uspeh le to, da se podpira vsaka vlada, četudi se upravlja država tako, da sede v Belgradu pri polnih mizah, Sloveniji pa se ne da živeti iz lastnih sil, z lastnim gospodarstvom niti se ji iz centrale ničesar ne da. Mi pravimo, da to mora prenehati in temu namenu velja naš boj. Zadnji čas je in svarimo, naj se v Belgradu kmalu spametujejo in ne tirajo ljudstva do obupa, naj prenehajo s partizansko politiko, ki tretjega naroda, na katerem je zgrajena naša država, noče pustiti k neodločanju o njeni usodi.

Spoznanje in spametovanje prihaja sicer počasi, toda v mnogočem se je obrnilo na bolje. O Slovincih se danes piše po celi državi in vedno pogostejši so resni glasovi, da je treba zadovoljiti tudi poštene zahteve slovenskega naroda. Vsega je enkrat konec. Tudi naših sedem suhih let gre h koncu. Ni jih še konec, toda zagotavljam vas, da h koncu gredo. Tudi belgrajski svet spoznava, da so naši nasprotniki lagali, ko so nas obrekovali. Tudi on že čuti, da naš narod ve, kaj hoče, da ni nahujskan, ampak zvest in zaveden. In to lahko povem: Prej kot si naši nasprotniki mislijo, se bodo tudi v Sloveniji razmere izpremenile na boljše. (Viharno pritrdjevanje, ploskanje in »živjoo«-klici.)

Zaupnica.

Predsednik Sušnik se zahvali govorniku in daje na glasovanje predlog, da izraza zbor zaupnikov Slovenske ljudske stranke v Celju dr. Korošcu zahvalo in mu izraza popolno zaupanje. Jugoslovanskemu klubu se dajejo glede taktike popolnoma proste roke za bodoče parlamentarno delo. — Predlogi so bili soglasno in z velikim navdušenjem sprejeti.

VOLITVE.

K drugi točki dnevnega reda: »Volitev strankinega načelnika« je zbor že predjudicialno besedam predlagatelja župana Vinka Resmana iz Radovljice in z nepopisnim navdušenjem izklical načelnika dr. Antona Korošca.

Za strankinega prvega podnačelnika je predlagal bivši minister Jožef Gostinčar dr. Marka Natlačen, odvetnika v Ljubljani, šolski ravnatelj v pokouju Janko Jeglič pa profesorja Evgena Jarca. Ker je profesor Jarc takoj izjavil, da bi eventualne izvolitve ne sprejel, je bil z velikim navdušenjem izvoljen za prvega strankinega podnačelnika odvetnik dr. Marko Natlačen.

Zahvala profesorju Bogumilu Remcu.

Takoj po izvolitvi je predsednik zbora dal besedo dr. Antonu Breclju, ki je ob soglasnem pritrdjevanju cele dvorane izpregovoril tole:

»Ko pozdravljam novega prvega podnačelnika stranke in mu obljubljam, da mu bomo vsi pomagali nositi to težko breme, se spominjamo z globoko hvaležnostjo dosedanje prvega podnačelnika profesorja Bogumila Remca. Profesor Remec je vodil Slovensko ljudsko stranko v njenih najtežjih in najhujših časih, vodil jo je iz nekonolidiranih, razdrapanih poveljnih razmer do njenega popolnega uveljavljanja, do njene popolne zmage v Sloveniji. Globoko obžalujemo, da je profesor Remec iz osebnih razlogov odločil to mesto. Zahvaljujemo se mu in pričakujemo, da bo še v bodoče vselej in povsod s svojimi skušnjami in svetom naši stranki v pomoč. Njegova brezmejna požrtvovalnost in čista nesebičnost, s katero je delal in vodil najvažnejše mesto v stranki, pa naj bo naš vzor!« (Viharno pritrdjevanje in »živjoo«-klici profesorju Remcu.)

Dr. Natlačen.

Dr. Marko Natlačen je na predsednikovo vprašanje izjavil, da sprejme mesto prvega podnačelnika in spregovori:

Zaupniki! Zahvaljujem se vam za izvolitev, za izkazano zaupanje in visoko čast, ki ste mi jo podelili. Hočem se vam oddolžiti z delom. Moje delo bo veljalo organizaciji stranke in vzgoji strankinega naraščanja. Tema dvema točkama hočem posvetiti predvsem vse svoje moči, da bo naša armada usovršena, organizirana in vsak trenutek pripravljena za napad. Ko se vam zahvaljujem, vas prosim vse brez izjeme, da me v tem stremljenju podpirate. Narodu in naši narodni državi bo veljalo naše politično delo.

PROTEST PROTI ZATIRANJU BRATOV V ITALIJI.

Dalje je dr. Marko Natlačen predložil zboru sledečo resolucijo:

»Zbor zaupnikov SLS v Celju z ogorčenjem protestira proti nečloveškemu nasilju, ki ga trpi naš narod v Korotanu in Primorju, pošilja svojim zasuženim bratom in sestrkam z iskrenim pozdravom slovenskega naroda ne bo mirovala, dokler ne dobe odrešeni bratje in sestre tiste pravice, ki jim gredo po božjem in naravnem pravu, kakršne gredo kot kulturno visoko razvitemu narodu.«

Zbor je soglasno, z izrazi simpatij in ogorčenimi vzkliki proti fašizmu sprejel podnačelnikov predlog.

STRANKIN POSLOVNIK.

Pri slučajnostih so prof. Evgen Jarc, dr. Frane Kulovec, dr. Marko Natlačen, Jožef Gostinčar in dr. Josip Leskovar govorili o izpremembi strankinega poslovnika. Zbor je sprejel predlog dr. Leskovarja, s katerim se pooblašča vodstvo SLS, da izdela načrt novega poslovnika, najkasneje v treh mesecih in ga naj tak pravilnik, kakršnega bo sprejelo vodstvo, velja do prihodnjega zbora zaupnikov, ki bo o poslovniku končno sklepal.

Ljubljanske volitve.

Dr. Ivan Stanovnik je predložil sledečo resolucijo:

»Zbor zaupnikov SLS v Celju protestira proti vednemu odlaganju občinskih volitev v Ljubljani in zahteva, da se v Ljubljani razpiše volitve v občinski zastop. Dalje zahteva, naj se volilni red za volitve v občinska zastopstva v Sloveniji izpremeni tako, da se za volitve v vseh občinah uveljavi načelo čistega proporea.«

Zbor je tudi ta predlog soglasno odobril.

Naše časopisje.

Urednik Hrastelj in dr. Kulovec sta govorila o potrebi agitacije za naše časopisje. Načelo bode: Vsak naš somišljenik, vsaka krščanska hiša mora imeti naš časopis. Nasprotnega časopisja naj naši somišljeniki ne naročajo in ne kupujejo. V tem oziru je treba odločnosti do skrajnosti.

K debati so se oglasili tudi mnogi zaupniki z dežele in navajali posamezne podrobnosti potrebe raznih strankinih organizacij, poročali o agitaciji za naše časopisje in o poslovanju krajevnih odborov.

Sklep.

Predsednik Sušnik je zaključil zborovanje s tole zahvalo na zaupnike:

Gospodje! Zborovanje zaupnikov je končano. Pogovorili smo se o važnih zadevah in povsod je vladala soglasnost in velika navdušenost. Današnji dan je bil sijajna manifestacija naše misli. Težka je danes borba za vsakdanje življenje, še težja je borba za naše pravice, za naše narodne ideale. Toda Slovenci smo navajeni boriti se. Nismo obupali v preteklosti in ne obupujemo niti danes. Samo ne smemo popustiti. Še bolj moramo strniti svoje vrste in poglobiti delo v naših organizacijah. V trdni zavesti, da se borimo za dobro in pravično stvar in zaupajoč v božjo pomoč in v samega sebe pojdimo na delo! Zivela krščanska demokracija! Zivelo slovensko ljudstvo!

Navdušeno pritrdjevanje je sledilo tem besedam in v svečanem razpoloženju so zborovalci zapuščali dvorano.

Zborovanje HPS.

Zagreb, 15. nov. (Izv.) Včeraj se je vršil zaupni sestanek HPS v Petrovskem. Na sestanku, ki se ga je udeležilo preko 100 ljudi, je poročal odposlanec iz Zagreba g. Kratina. Če izvzamemo nekaj neuspešnih medkljcev od strani nekaterih radičevcev, ki so sestanku prisostvovali, so udeleženci s pritrdjevanjem sledili govoru g. Kratine. — Včeraj se je tudi vršil velik zaupni sestanek HPS v Lomnici. Govorila sta predsednik HPS Stjepan Barić in kmet Deverić pred 300 zborovalci, ki so burno odobraval izvajanja obeh govornikov. V vasi Remetincu sta se včeraj vršila kar dva sestanka HPS, ki sta popolnoma uspela. Na vsakem od obeh sestankov je bilo navzočih okoli 300 ljudi. Prvi sestanek se je vršil predpoldne, drugi pa popoldne. Na obeh sestankih sta govorila dr. Šimrak in dr. Bakšić. Nasprotniki se niso na zborovanje niti prikazali. Omeniti moramo, da se je v tej vasi vršil dne 7. t. m. sestanek Radičeve stranke. Sestanku je prisostvovalo komaj 20 oseb, ki pa so več ugovarjale nego poslušale. Radi burnih medkljcev od strani navzočih 20 zborovalcev je moral govornik dr. Matica prekiniti govor in zapustiti zborovalni prostor, potem ko ni govoril niti pet minut. Ugotavljamo, da je pri zadnjih državnozborskih volitvah šlo 90 odstotkov vseh glasov v tem kraju za Radičovo stranko.

SEJA PREDSEDSTVA HFS.

Zagreb, 15. nov. (Izv.) Včeraj je imelo predsedništvo Hrvatske federalistične stranke svojo sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se skliče glavni odbor stranke za 28. t. m. Na seji sta poročala g. Krčelić in dr. Bradović o stanju federalistične stranke v Zagrebu in Osijeku.

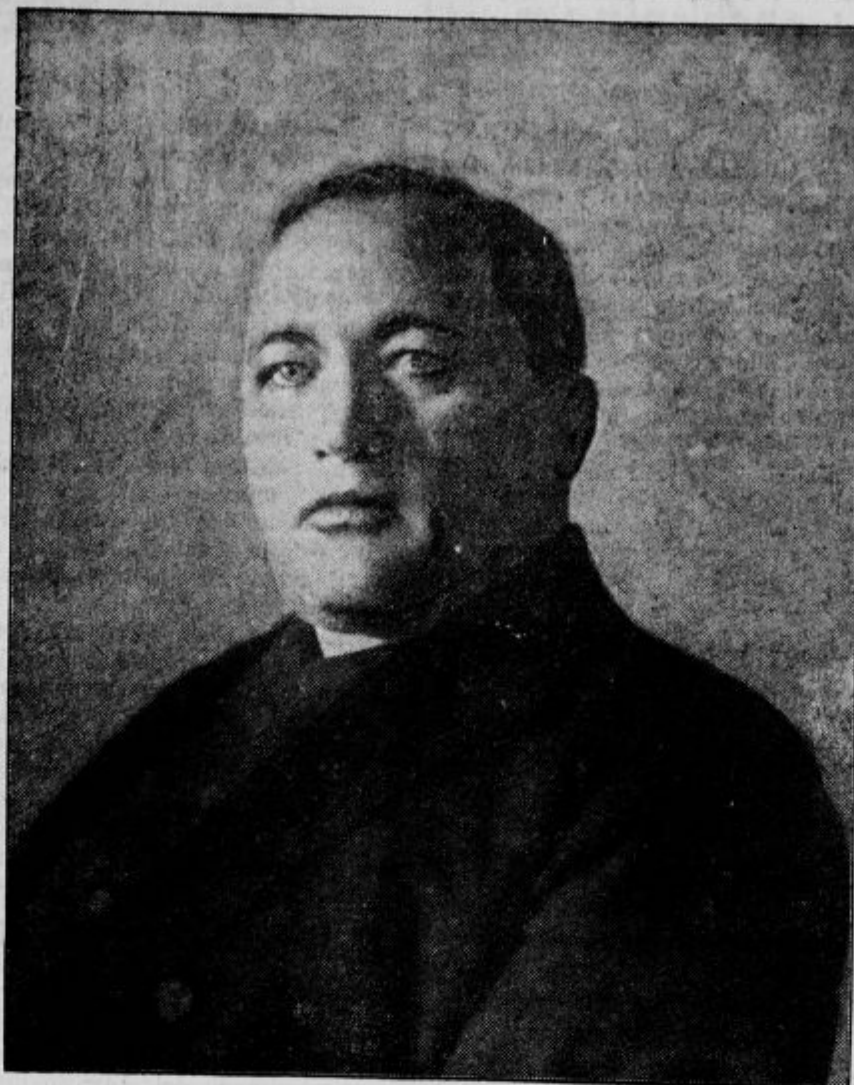
RAZKOL V SPLITSKI ORGANIZACIJI HSS.

Split, 15. nov. (Izv.) Včeraj je prišel delegat Radičeve stranke g. Herceg semkaj, da izravna spore v tukajšnji organizaciji HSS. Vendar posredovanje ni uspelo. Zato se je vodstvo okrajne organizacije preneslo na organizacijo HSS v Solinu. Z ozirom na novo ustanovljeno organizacijo HSS v Splitu je dal g. Herceg izjavo, da se nova organizacija HSS, ki so jo v soboto, dne 13. t. m. osnovali takozvani stari pristaši HSS, absolutno ne bo tolerirala od strani vodstva HSS.

Zima je pred durmi!
Spomnite se stradajočih in -
prezebajočih poplavljenčev!

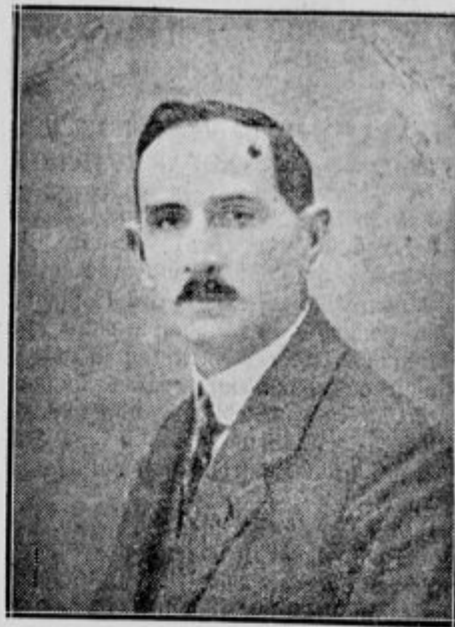
Dr. Marko Natlačen,
odvetnik v Ljubljani, izvoljen 14. t. m.
za I. podnačelnika SLS.

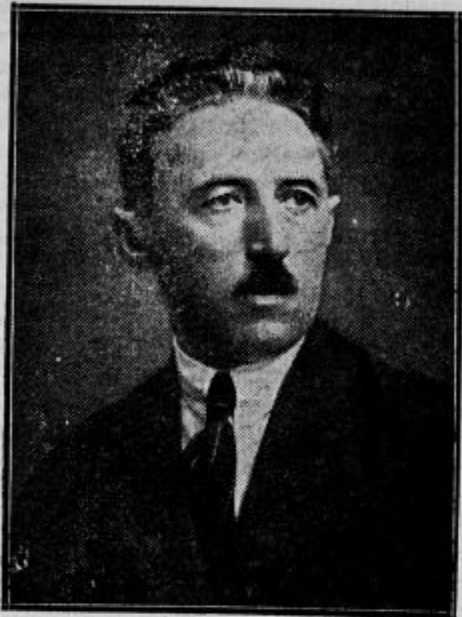
Dolgoletni voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec

narodni poslanec in minister n. r.,

ki ga je nedeljski zbor zaupnikov SLS v Celju z velikim navdušenjem zopet izvolil za načelnika stranke.

Nar. posl. Janez Brodar,
načelnik Jugoslov. kmetijske zveze,
podnačelnik SLS.

Nar. posl. dr. Andrej Gosar,
načelnik Delavske zveze,
podnačelnik SLS.

Anton Rojina,
industrijec, načelnik Jugoslov. obrtna
zveze, podnačelnik SLS.

Dr. Engelbert Besednjak,
poslanec goriških Slovencev, ki ga preganjajo fašisti zaradi atentatorja - Italijana.

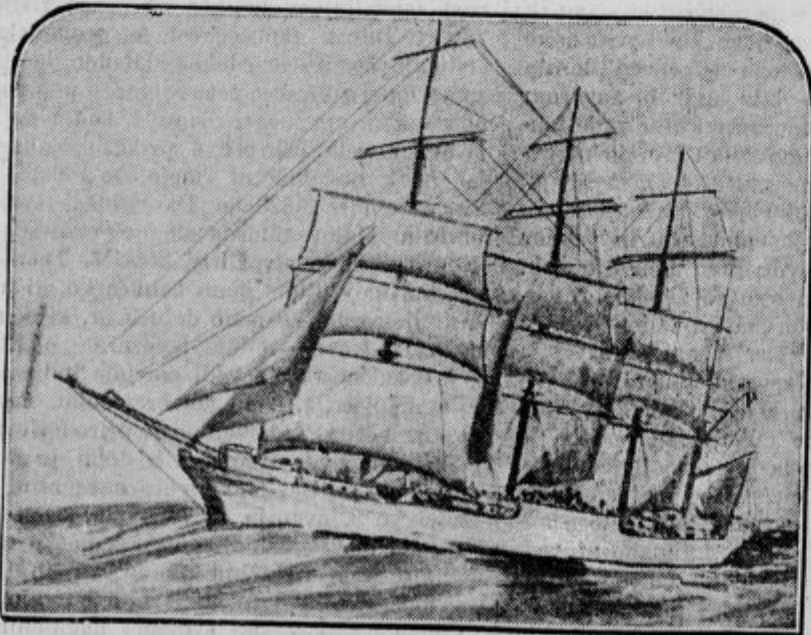

Tapetnik Karol Dostal
in njegova soproga Marija, ki sta včeraj
včeraj obhajala zlato poroko.

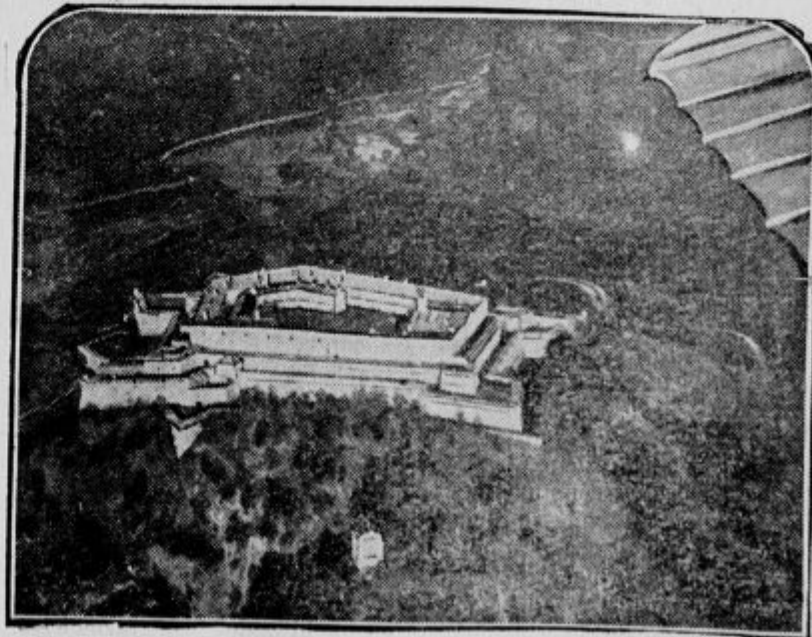
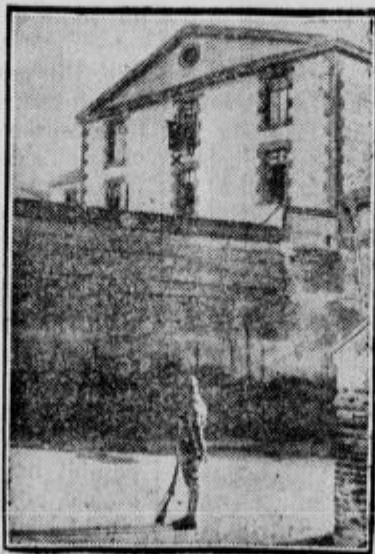
Zgoraj v sredi: Coste in Rignot,
francoska letalca, ki sta preletela progo Bourget - Calcutta in
nazaj (20.000 km) v času od 28. oktobra do 11. novembra 1926.
Letela sta vsega skupaj 107 ur. Prva dva dni sta preletela brez
pristanka 5425 km (svetovni rekord!).

Levo: Glava Strossmayerjevega kipa v Zagrebu.
Spomenik je delo kiparja Meštrovića.

Štirijambornik »Richelieu«,
francoska šolska ladja, ki je te dni odplula na daljše potovanje.

Trdnjava Perthus na francosko - španski meji.
Tod so katalonski zarotniki hoteli vdreti v Španijo.

Levo: Vojašnica v Perpignanu,
kjer so zarotniki zaprti. Z okna (X) so izobesili svojo zastavo.

Poizkusi pomirjevanja v radikalnem klubu.

SESTANKI MED PAŠIČEVCI IN UZUNOVIČEM. — MAKSIMOVIĆ PRI PAŠIČU IN NA DVORU. — NAPOVEDI O REKONSTRUKCIJI VLADE. — UGIBANJA RADIKALOV O SLOVENSKI LJUDSKI STRANKI.

Belgrad, 15. nov. (Izv.) Ves današnji dan je potekel v znamenju poskusov pomiritve v radikalnem klubu. Inicijativno za to, da bi prišlo do pomiritve med obema ostro sprtima skupinama v radikalnem klubu je dal, kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi, Pašić sam. Po teh informacijah je Pašić na zadnjem sestanku predlagal, da bi se na sestanku med delegati obeh radikalnih struj poskusil najti temelj za sporazum.

Do tega sestanka je danes prišlo. Kot delegata Pašičeve struje sta fungirala podpredsednik radikalnega kluba Ilija Mihajlović in poslanec dr. Velizar Janković. Ta dva delegata sta se danes dopoldne sestala v vladnem predsedstvu z vsemi v Belgradu navzočimi člani vlade in predsednikom vlade Uzunovičem samim.

Po sestanku je Uzunović izjavil, da je šlo na sestanku za to, da bi se našla možnost za složno sodelovanje v radikalnem klubu.

Boža Maksimović pri Pašiču.

Posvetovanja so se nadaljevala tudi popoldne. Popoldne je prišlo do nepričakovane in značilnega dogodka, namreč, da je Boža Maksimović obiskal Pašiča. Obisk je trajal dve uri. Ta dogodek je važen zaradi tega, ker je Boža Maksimović znan in velja za vodjo protipašičevskega pokreta. Pašić in Maksimović se že nad pet mesecev sploh nista videla, niti razgovarjala. Namen današnjega sestanka je bil, da bi se ta dva pobotala.

Maksimović je po svojem sestanku s Pašičem odšel v dvor. Tam je imel dolg telefonski razgovor s Topolo, kjer prebiva kralj. Medtem sta dr. Ilija Mihajlović in dr. Ve-

lizar Janković zopet obiskala predsednika vlade Uzunoviča in z njim nadaljevala razgovor o poravnanju v radikalnem klubu. Mihajlović se je enkrat med razgovorom odpeljal na Pašičevo stanovanje in se vrnil z novimi Pašičevimi navodili v vladno predsedstvo nazaj.

Po končanih posvetovanjih v predsedništvu vlade je dal Velizar Janković častnikarjem na njih vprašanja, ali je pričakovati še danes kakih važnejših dogodkov, naslednjo izjavo:

»Danes še ne, mislim pa, da bomo imeli jutri lepe reči. Jaz sem velik optimist in se nadejam, da bo naše delo rodilo dobre sadove.«

Po obvestilih iz poučenih krogov se bosta jutri popoldne sestali obe radikalni skupini na sestanku, kateremu bo prisostvoval tudi Nikola Pašić. Na tem sestanku naj bi se našel temelj za končnoveljavno pomiritev obeh struj. Naravna posledica tega pobotanja bi bila rekonstrukcija vlade. Pri tej priliki bi morali iz vlade nekateri člani vlade, ki niso Pašiču po volji. Na njihova mesta bi stopili drugi. O osebnostih se še ne govori.

Odmev dr. Koroščevega govora.

Radikali, ki so o teh dogodkih poučeni, zatrjujejo, da se pri tej priliki še ne bo izvršila končnoveljavna izpolnitev vlade. Po informacijah dobropoučenih krogov računajo radikali s tem, da bo jutrišnji dan zelo važen za pobotanje obeh radikalnih struj. Z ozirom na nedeljski zaupniški sestanek SLS v Celju in govor dr. Korošča računajo radikali, da bo v najkrajšem času prišlo do vstopa SLS v vladu.

NESOGLASJE MED BELGRAJSKIMI ČASNIKARJI.

Belgrad, 15. novembra. (Izv.) V nedeljo se je vršila letna skupščina belgrajske sekcije Jugoslovanskega novinarskega združenja. Pred volitvami novega odbora je opozicija 28 članov zapustila dvorano in odšla v časnikarski klub na Terazijah in tam osnovala posebno sekcijo. Večina, ki je ostala na skupščini, je dala 100 glasovnic in izbrala za predsednika Dragišo Lapčevića, za podpredsednika pa Mihajlo Živančevića in Stanislava Vinaverja.

KMETJE NOČEJO PRODAJATI TOBAKA.

Mostar, 15. nov. (Izv.) V Čaplini in okolici so kmetje ustavili prodajo tobaka. Ta svoj korak utemeljujejo kmetje s tem, ker so predpisane cene za prodajo tobaka prenizke. Narodni poslanec muslimanske organizacije Salih Baljić se je podal na lice mesta, da se osebno prepriča o tamošnjih razmerah.

NAPAD SRNAOCEV.

Sarajevo, 15. nov. (Izv.) V soboto zvečer je napadla neka skupina Srnaocv prostore odbora muslimanske organizacije, kjer se nahaja ob enem čitalnica. Srnaoci so razbili vsa okna. Radi tega incidenta so intervenirali poslanci JMO pri tukajšnji policijski direkciji. Vendar ni bil nikdo aretiran.

GOSPODARSKA KONFERENCA.

Zeneva, 15. nov. (Izv.) Pod Theunisovim predsedstvom (Belgija) se je osnoval odsek z namenom, da pripravi gradivo za zasedanje svetovne gospodarske konference. Delo konference se bo razdelilo na tri pododseke (poljedelstvo, splošna gospodarska vprašanja, industrija, trgovina in carine).

Poljski sejem otvoril predsednik republike.

Varšava 15. nov. (Izv.) V soboto se je vršila slovesna otvoritev rednega zasedanja poljskega sejma in senata. Na seji je predsednik republike prebral odlok o otvoritvi zasedanja obeh domov in je pri tem apeliral na poslance in senatorje, da vestno izpolnjujejo svojo dolžnost. S tem je bila slovesna otvoritev končana. To je bil prvi slučaj, da je predsednik republike sam otvoril parlament in senat, ker so pripadale doslej vse zakonodajne pravice parlamentu. Od 555 poslancev je prisostvovalo otvoritveni seji le 200 poslancev. Seji niso prisostvovali socialni demokrati in komunisti ter nemški, beloruski, ukrajinski in židovski poslanci. Nato se je ob 5. uri pričela prva plenarna seja sejma. Edina točka dnevnega reda je proračun za naslednje leto.

Varšava, 15. nov. (Izv.) Na včerajšnji seji parlamenta se je razpravljalo o državnem proračunu. V svojem daljšem eksponatu je finančni minister obrazložil finančno situacijo. Na koncu seje so socialisti predlagali, da se takoj ukinejo vsi izjemni ukrepi proti tisku. Ta predlog socialistov pa je večina odbila. Socialistični minister Moraczewski je poslal glavnemu odboru socialistične stranke

pismo, v katerem sporoča, da ne bo dal demisijske kot minister, tudi če bi socialisti prešli v opozicijo. Radi tega je moral Moraczewski izstopiti iz socialistične stranke.

Poljski narodni in državni praznik.

Varšava, 15. 11. (Izv.) Letos je Poljska prvič slovesno praznovala 11. november, t. j. dan, ko se je Pilsudski vrnil iz ječe v svobodno Varšavo in prevzel vodstvo poljske države. Pilsudski je na dostojno praznovanje tega dne polagal veliko važnost. Sam je napisal pretrsljive spomine na tisto noč, ko so mu v ječi v Devinu sporočili nemški častniki, da je prost, da naj pripravi prtljago, ker se odpelje v Varšavo. Pilsudski sam do tega trenutka ni imel pojma, kaj se dogaja v svetu, v ječi ni prodrlo nikako sporočilo. Pot iz Devina v Varšavo, ena sama noč, je bila razdobje med Pilsudskim-jetnikom in Pilsudskim-voditeljem poljske države. Takoj je Pilsudski sklical sejm in ustvaril novo poljsko državo. Razumljivo je, da je bila letošnja proslava državnega praznika tudi slavje sedanjega ministrskega predsednika.

Garibaldi in Macia aretirana.

Pariz, 15. 11. Po konfrontaciji Macie z Garibaldijem so oba peljali v poslopje ministrstva notranjih del. Tam so ju aretirali in odvedli v zapore Sante. Aretacija je v Parizu vzbudila ogromno senzacijo. Ricioti Garibaldi je vzel za svojega branitelja socialističnega odvetnika in svojega osebnega prijatelja Marceilea Pontea. Macia pa je izbral znane advokata Torresa. Kakor se trdi, bodo v najkrajšem času dvignili obtožbo proti Maciu, da je organiziral neregularne čete, ki so imele nalogo, da preidejo preko državnih mej. Ricioti Garibaldi pa da je Macio podpiral in da je organiziral italijanske emigrante.

Pariz, 15. 11. »La Information« javlja, da je pri zaslišanju Garibaldija v Nizzi prišlo do senzacionalnega odkritja, da je Garibaldi pod napačnim imenom pošiljal brzojavke. List naglašja, da imajo tisti prav, ki so z vsega početka trdili, da Garibaldi ni bil samo navaden vohun, ampak je bil tudi v službi vojne špionaže v korist Italije.

Mussolini tolaži Nemčijo.

Berlin, 15. 11. (Izv.) Ker Italija čuti posledice nemškega bojkota, je postal tudi Mussolini ponižnejši. V razgovoru z dopisnikom »Deutsche Allgemeine Zeitung« je duce naglasil, da med Nemčijo in Italijo ni nobenih pomembnih sporov. Pravice manjšin ne morejo biti povod za nesporazum. »Kajti, tako je dejal Mussolini, proti manjšinskim pravicam postavljam jaz pravico večine. Italijanski narod je tako kompakten, kot redko kateri drugi narod. 42 milijonov ima pač popolno pravico nad manjšino. Mussolini je govoril o gospodarskih zvezah med Italijo in Nemčijo in podčrtal željo, da bi se te zveze spopolnile in gospodarsko trgovinska izmenjava visoko dvignila. Izrazil je upanje, da se bodo kmalu uspešno zaključila pogajanja za sklenitev prijateljskih pogodb.

NEVERJETNE VESTI O NOvem ATENTATU NA MUSSOLINIJA.

Rim, 15. novembra. (Izv.) Vest o zopetnem atentatu na Mussolinija se označujejo kot neresnične. Danes je sprejel Mussolini v Rimu

zastopnike miličnih oficirjev. Razen tega je še sprejel veliko število drugih oseb.

Rim, 15. novembra. (Izv.) Agenzia Stefani označuje vesti o ponovnem atentatu na Mussolinija kot popolnoma izmišljene.

Dr. Wilfanova pot v Trst.

Trst, 15. nov. (Izv.) Mesto ob 10 kakor je bilo prvotno napovedano je včeraj prišel poslanec Wilfan iz Rima v Trst s popoldanskim vlakom. V Firenzi je bil dr. Wilfan ponovno aretiran in odveden iz vlaka v policijske zapore. Dr. Wilfan je proti aretaciji protestiral, nakar mu je policijski uradnik pokazal seznam 24 poslancev, ki se morajo aretirati. V tem seznamu je bilo tudi Wilfanovo ime. Nato je dr. Wilfan izjavil, da je bil ravno pred par dnevi izpuščen iz ječe in da se sedaj vrača domov. Na podlagi telefoničnih informacij iz Rima je bil dr. Wilfan po preteku treh ur izpuščen, nakar je nadaljeval pot proti Trstu.

MAŽARSKÉ VOLITVE.

Budimpešta, 15. novembra. (Izv.) Za jutri je sklican parlament k zadnji seji. Na seji bo prečitan odlok državnega upravitelja o razpustu parlamenta in o razpisu novih volitev. Dan, kdaj se bodo vršile nove volitve, še ni natančno znan. Vsekakor se bodo glasom poročil izvršile nove volitve v parlament pred božičnimi prazniki.

FRANCOSKI KOMUNISTI IN FAŠISTI NAPADAJO ZBOROVANJA KATOLIČANOV.

Pariz, 15. nov. (Izv.) Ob priliki velikega je bilo prepeljanih semkaj iz Pepignana 27 prišlo do izzivanja od strani komunistov. 10 komunistov je bilo aretiranih.

Pariz, 15. nov. (Izv.) Včeraj zvečer je udrila skupina 10 fašistov v prostore »Action Française«, kjer je prišlo med omenjeno skupino fašistov in člani A. F. do streljanja iz revolverjev. Pri tem je bil eden izmed fašistov težko ranjen, dva pa lahko ranjena. Vođa teh fašistov Valois je ob tej priliki izjavil, da niso imeli fašisti namena streljati na člane A. F., ampak samo razbiti opravilo v prostorih A. F.

Rim, 15. nov. (Izv.) Vezuv je pričel zopet bruhati. Strokovnjaki zatrjujejo, da ne obstoje nobena nevarnost.

Sir Humphry Davy na Kranjskem

v l. 1818—1828.

»Zopet sem obiskal Ljubljano in spoznal v njeni okolici marsikaj novega in lepega. Najbolj pa me je nase vlekla Savska dolina s svojimi slapovi in jezeri. V Evropi ne poznam nič krasnejšega.«

Te besede je zapisal l. 1828. angleški učnjak sir Humphry Davy, ki je tako rad obiskaval naše kraje. John Davy je bil rojen dne 17. decembra 1778 v Penzancu cornwalliske grofije na Angleškem. Oče je bil svobodnik, mati pa normanskega pokolenja. Dr. Bingham Borlose ga je sprejel 10. februarja 1795 kot učenca zdravniške vede. Pri tem zdravniku in kirurgu se je vežbal 4 leta. Poleg zdravilstva se je pridno učil tudi modroslovja (Locke, Hartley, Berkeley, Hume, Helvetius, Condorel, Reid, Kant), filozofije in zlasti kemije, ki mu je pripomogla do največje časti. S kemijo je pričel l. 1797. in se poskušal v kemičnih poskusih že v 4. mesecu, ne da bi se bil kdaj udeležil kakih poskusnih vaj. Spisal je spis »Poskusi o toploti in luči«. Na podlagi tega spisa ga je povabil dr. Beddoes, naj vstopi v njegov zavod »Pneumatic Institution«, ki se je ukvarjal z zdravilnimi poskusi raznih plinov. Davy se je uklonil temu klicu, ker je

tu imel dovolj prilike, da je mogel s pridom nadaljevati svoje poskuse in se seznaniti z najboljšimi kemiki tiste dobe. L. 1801. ga je povabil grof Rumford za docenta kemije na kraljevi modroslovni zavod v Londonu, kjer so njegova predavanja takoj vzbudila občno pozornost. L. 1807. je napravil več novih izumov v elektrokemiji in izdal spis »Elementi kemične filozofije«. Iznajdba rudarske varnostne svetilke, ki je tolikim rudarjem rešila in ohranila življenje, mu je prisluzila povišanje v baronstvo l. 1818. L. 1820. je dosegel najvišjo odliko: bil je izvoljen za predsednika »kraljevske družbe« (Royal Society), katero čast je opravljal sedem let. Že l. 1807. je prešal nevarno bolezen, l. 1826. pa ga je zadela kap, ki ga je prisilila, da je moral dati začasno znanostno slovo in poskrbeti za zdravje. Res se mu je zdravje zboljšalo tako, da je mogel potovati po Evropi, toda popolnoma okrevati pa ni več. Umrl je 29. maja 1829 v Genevi, kjer je po svoji lastni želji tudi pokopan.

Razen mnogih strogo znanstvenih spisov je izdal tudi dve premišljevalni deli, ki ogrevajo ne le modroslovca, ampak tudi vsakega prijatelja tihega premišljevanja in modroslovnega razmotrivanja, namreč: »Salmonia o' Days of Fly fishing.« London 1829. (Salmonia ali dnevi ribarjenja) in »Consolation in Travel over the last Days of a Philosopher.« London. 1831. (Tolažila na potovanju ali zadnji dnevi naravoslovca.) Pri tistem ribolovu s trnkom je premišljeval božje stvarstvo in se

čimdalje bolj zamikal v božje skrivnostno delovanje.

Veselje do ribarstva in krasota narave sta vlekla Davyja v naše kraje. Na Ljubljano ga je pa vezal še neki drugi dogodek. Ta doživljaj popisuje sam v spisu »Tolažila« takole: »Prav pred petino stoletja (1807) se me je lotila vročinska bolezen najhujše vrste: ječenski legar, ne po moji nepaznosti, ampak ko sem bil zaposlen, da bi razkužil zrak neke velike kaznilnice našega glavnega mesta (Londona). Bolezen je bila huda in nevarna; dokler je trajala vročina, so mi bile sanje mučne; ko pa sem skrajno oslabil in je zdravnik sodil, da sem bliže smrti kot ozdravljenju, so se moje dušne kombinacije docela spremenile. Bil sem v mrtvičnem stanju in vendar je duh še krepko deloval; pred menoj je stala lepa ženska, s katero sem se živahno razgovarjal. Ta oseba mojega prvida je imela rjave lase, modre oči in vedro rožnat obraz; bila ni, kolikor se morem spominjati, prav nič podobna tistim dražestnim oblikam, ki so me v prejšnjih letih tako mikale. Ta podoba je stala več dni tako jasno pred mojim duhom, kakor da bi bila ustvarjena od mojih oči; ko so mi moči rastle, so postajali obiski tega angela varuha, tako sem prikazen imenoval, redkejši in so popolnoma ponehali, ko sem ozdravel. — Deset let po tej bolezni, ko sem že pozabil na prikazen, je bil spomin obudila cvetoča mila deklica štirinajstih ali petnajstih let, ki sem jo slučajno na potovanju v Iliriji (v Ljubljani 1818) srečal. Sedaj pa pride iz-

redni del moje zgodbe: Deset let pozneje (1828), dvajset let po moji prvi bolezni, ko sem po drugih težkih telesnih boleznih zelo opešal, ko mi je več tednov pretlala smrt in sem sam nad seboj obupaval, sem šel po navetu mojih zdravnikov na potovanje in tu sem zopet srečal osebo, ki je bila oživljena podoba one prikazni; njeno dobroto in skrbnost zahvaljujem, kolikor mi je še življenja ostalo. Dušna zapuščenenost je prenehala in življenje, čeprav sem bil še slaboten, je dobilo zame zopet mil, dasi sem se mu že popolnoma odrekel; nisem mogel drugače, kakor da sem živega angela istovetil s prikaznijo, ki sem jo imel ob bolezni moje mladosti.« Še 21. decembra 1828 je Davy pisal svojemu bratu na Malto: »Morda utegneš priti spomladi v Trst in me v Iliriji obiščeš. Tukaj boš spoznal mojo ljubo malo bolničarko, ki jo zahvaljujem za tisto malo dobrih ur, ki sem jih doživel od svoje zadnje bolezni.«

Resničnost pripovedi potrjuje tudi njegov življenjepisec, t. j. njegov brat John. Tako je vezala nežna vez velikega prirodoslovca z našo domovino. V njegovih delih je mnogo opazk, ki proslavljajo lepoto naše zemlje. V dnevniku 3. avgusta 1827 čitamo: »Resnično, ne poznam veličastnejšega pogleda, ko verigo Kranjskih in Koroških planin; ni jih lepših rek od Save in Soče, ki iz njih izvirajo.« Tu je mogel zadoščevati svojemu nagnjenju, da je hodil po močvirju na lov in da je s trnkom lovil ribe. Na Kranjsko je prišel prvič leta 1818; v Radovljici je bil 7. julija, na Bledu

Kaj se godi doma

Otvoritev Oražnovega dijaškega doma.

V nedeljo, dne 14. novembra so na slovesen način otvorili »Oražnov dijaški dom«. Otvoritvi so prisostovali vseučiliški rektor dr. Lukman, dekan dr. Aleš Ušeničnik, dr. Krek in dr. Šerko, prodekan dr. Dolenc, zdravniško zbornico sta zastopala dr. De Franceschi in dr. Gregorič, velikega župana dr. Goršič, dalje so bili navzoči izvršitelj Oražnove oporoke g. Peklenk, dijaški-stanovalci in številno občinstvo.

Skromna slavnost se je izvršila na dvorišču ob vhodu v Dom pred spominsko ploščo, katero je izdelal Berneker. V beli marmor je izklesana doprsna slika dr. Ivana Oražna in njegovo ime.

Dekan dr. Šerko je v kratkem nagovoru pojasnil delo, ki se je izvršilo do danes. Blagopokojni dr. Oražen je v oporoki sporočil vse svoje premoženje in nepremično premoženje medicinski fakulteti v Ljubljani, ki naj ustanovi dijaški dom. V njem naj dobe prosto stanovanje predvsem nezakonski uбоgi akademiki-medicini slovenske, srbske in hrvatske narodnosti, ki študirajo v Ljubljani.

Univerza je prevzela Oražnovo zapuščino leta 1923. meseca novembra. Osnova se je upravni odbor, katerega predstavljajo dekana medicinske in juridične fakultete in zastopnik zdravniške zbornice. Odbor je imel spočetka pri delu vezane roke, ker stanovanj ni bilo mogoče izprazniti. Šele oktobra 1925. se je moglo vseliti prvih 8 medicincev. Januarja 1926. je prišlo nadaljnjih 10, aprila 8. Koncem školskega leta 1925-26. je stanovalo v Domu 28 dijakov: med njimi 2 Srba in 4 Hrvatje.

Julija 1926. so se vsa stanovanja izpraznila. Odbor je dal celo poslopje prenoviti. Početkom novega školskega leta 1926-27. se je vselilo 50 akademikov z raznih fakultet: 34 medicincev, 2 filozofa, 6 juristov in 8 tehnikov. Slovencev je 46, 2 sta Srba in 2 Hrvatja.

Stroški za prenovu so znašali 600.000 Din. Te je odbor kril iz prodaje nepremičnin v Kostanjevici in Ljubljani. Ostanek 1.200.000 Din bo za vzdrževanje Doma. Akademiki stanujejo v Domu brezplačno. Stanovanja so lično opremljena. Po Oražnovi želji morajo dijaški pridno študirati. Vsako leto 11. marca jih mora odbor na to željo opozoriti.

Po govoru dr. Šerka so vsi navzoči zaklicali v počastitev pokojnikove trikrat »Slava«.

V imenu dijakov-stanovalcev je Ljudevit Kozuh v kratkem govoru proslavljal zasluge dr. Iv. Oražna in izjavil, da se bodo ravnali po željah pokojnikovih. Zahvalil se je upravnemu odboru za prireditve Doma.

Po tej slavnostni otvoritvi so si navzoči zastopniki ogledali dijaški dom. V sobah stanujejo po dva in štirje dijaki. Za vsaki dve sobi je po ena umivalnica s 3 vodovodi. Na dvorišču je še eno poslopje, v katerem bo stanoval hišnik. Ostali del se bo preuredil v 10 metrov dolgo dvorano-štalnico, kjer se bo pozimi kurilo.

Največji plaz v Sloveniji -- na Pilštajnu.

Ljudje pravijo, da bo sodni dan, ker se je začela zemlja tako čudovito gibati in premikati, ker se gore znižujejo in doline napolnjujejo. To je strašno razdiralno delo večjih in manjših plavov. Povsod jih je letos dovolj in še preveč.

Največji plaz je gotovo pri nas blizu trga; največji po svojem obsegu in tudi po svojem uničevalnem delu. Začel se je že pri največji povodnji, kar jih pomnijo pri nas stari ljudje, dne 8. avgusta. Voda se je pod zemljo nabirala gotovo že stoletja. Otekala je le po malih izvirkih v dolini. Takrat pa se je v spodnjih plasteh zemlje nabralo hkrati preveč vode, ki ni imela dovolj prostora odtoka. Zato je vzdignila najprej vinograd posestnika Štritih blizu trga in ga je počasi nesla v dolino. Bil je lep vinograd, ki je dal že do 45 hl

dobrega vina — zdaj ga ni več. Obenem s tem sta se začela trgati tudi dva sosednja vinograde posestnika Brileja in Topliškevih deklet. V Brilejevem vinogradu je kmalu nastal prepad, globok do 10 m. Zemlja se trjem pa leze v dolino po globoki strugi, ki je nastala po prvem plazu v štriti-hovem vinogradu.

Cela masa se premika počasi a stanovitno naprej in že je deloma uničila štiri nižje ležeče vinograde. Zdalj vzdiguje travnike, njive, sadonosnike z drevjem vred in vse nese v dolino proti okrajni cesti (Kozje—Pilštajn—Planina—St. Jurij ob juž. žel.). Že je razrušila dve vinski kleti, dvoje gospodarskih poslopij, druge pa poškodovale. A strašna skrivna moč ne miruje; nevzdržljivo rije naprej pod zemljo. V sredo je zopet padlo veliko dežja in v četrtek zjutraj smo že s strahom gledali njegove pogubonosne posledice.

Plaz je pokazal popolnoma svojo smer. Na obeh njegovih straneh je zemlja počila čez okrajno cesto do potoka Bistrice v Starem trgu. Velikanska masa se pomika počasi vedno naprej. Na premikajočem se plazu so zdaj nanovo ogrožene štiri stanovanjske hiše in troje gospodarskih poslopij. Hiše že izpraznjujejo; okrajno cesto pa morajo zapreti za vsak promet.

Kaj bo, se s strahom povprašujemo. Gosp. okrajni glavar iz Šmarja si je ogledal kraj nesreče in je obljubil pomoč tistim, ki jim je uničilo stanovanja. Poslal je na lice mesta tudi gosp. inženerja, ki je obljubil, da se bo delalo, če se bo dobila podpora. A zdaj, ko je pretrgana okrajna cesta in tako prekinjen tudi promet, zdaj se bo pa menda le moralo začeti delati! — Bomo še poročali.

Usodepolna sobota.

Slov. Bistrica, 15. novembra.

Zadnja sobota in posebno še noč od sobote na nedeljo je bila za slovenjebistriški okraj usodepolna. V vasi Brezje pri Pragerskem je izbruhnil v omenjeni noči požar, ki je do tal upeljal štiri objekte. Na kako uspešno gašenje od strani gasilnih društev ni bilo misliti, ker ni bilo v bližini vode. — V noči od sobote na nedeljo so neznani lopovi vlomili v trgovino trgovca s poljedelskimi pridelki g. Jegliča na Pragerskem in so mu odnesli 42.000 Din gotovine. Za vlomilci še ni nobene sledi. — Na Tinjah so v soboto pretepači tako opasno obdelali z noži nekega Juharta, da so ga peljali prijatelji na vozu k zdravniku v Slovensko Bistrico. Predno je došel voz do zdravnika, je Juhart umrl in so ga mesto pri zdravniku izložili v mrtvašnici v Slov. Bistrici.

Neprostopljivo prenočevanje sredi Save.

V nedeljo, 14. t. m. malo pred 9. uro zvečer je prišel nek ljubljanski profesor z ženo do brodnika Fr. Cerarja na Verneku nasproti postaje Kresnice ter zahteval prevoz čez Savo, ker se mu je mudilo na večerni vlak, ki pride ob tričetrt na 10. uro v Ljubljano. Pri Cerarju so že vsi spali ter je Cerarjev sin Anton, ki vozi ponavadi čez Savo, izjavil, da z brodom čez naraslo Savo ne more voziti, s čolnom pa tudi ne, ker se nič ne vidi. — Nato je profesor na lastno pest odvezal čoln, ki je pritrjen z žico. Ko je Cerarjev sin slišal rožljanje verige, je takoj pritekel napol oblečen k Savi, toda bilo je že prepozno, ker je profesor z ženo že odrinil od brega. Spočetka je še dobro šlo, toda ko je priveslal do srede Save, ni mogel s čolnom ne nazaj ne naprej. Škripec, ki je bil pritrjen na železno žico preko Save, se je menda pokvaril, valed česar se čoln ni nikamor več premaknil. Ker je bila noč temna, na kako reševanje ni bilo misliti, ker se z brodom ni moglo blizu. Tako sta morala prestopiti precej viharno noč sredi Save v čolnu. K sreči je bila noč topla. Šele zjutraj, ko se je pričelo daniti, se je Cerarjevim posrečilo, rešiti oba iz skrajno mučne situacije, ki bi bila lahko postala usodepolna. Krivdo nosi profesor, ki

je brez privoljenja odpel čoln in hotel sam preko Save. Vsa izmučena valed strahu ter počute noči sta z jutranjim vlakom dospela potem v Ljubljano.

Umor.

Pred nedavnim so našli vaščani občine Mostec v svoji vrblini že razpadajoče truplo neke ženske. Vsi so mislili, da je to kakšna beračica, ki je umrla valed pomanjkanja in so jo pokopali na pokopališču v Dobovi brez nadaljnje preiskave. Sedaj pa se govori, da je pokojna identična s pogrešano Heleno Dohnovič iz bližnje fare na Kranjskem. Mislili se, da gre za umor.

Kako se je Nace ženil.

Nace mu je bilo ime, po poklicu pa je bil gostilničar v nekem kraju na Dolenjskem. Ime moramo seveda zamožati, zato bomo kar rekli, da je bil doma v Zagoricih. Bil je star že skoraj petdeset let, a še vedno samec. Pred kratkim pa mu je vendar postalo dolgčas in sklenil je, da se oženi, da ne bo na stare dni zapuščten in osamljen na tem borem svetu. Ker v Zagoricih in tudi okolici ni vedel za kakšno, ki bi bila zanj primerna, se je obrnil na ženitbenega posredovalca. Ta mu jih je predložil kar cel kup, ne kup nevest, pač pa njih slik in opisov. Med temi je bila ena, ki mu je bila nad vse všeč. Vdova, 36 let stara, Posavčanka, lepa, tako lepa, da tega Nace kar ni mogel dopovedati. Od fotografije se ni mogel ločiti, v enomer jo je gledal, povsod okoli kazal, se hvalil ter se radoval nad nevošnjivimi sosedi. Kaj kmalu je bil sestanek dogovorjen v X., kamor se je določeni dan ves vesel odpeljal.

Ko se je na kolodvor onega kraja pripeljal, ga ni nikdo pričakoval, zaman se je oziral po svoji izvoljenki, ki bi bila podobna oni na fotografiji. Ko se je tako oziral, ga je kar naenkrat objela neka ženska, ki se je izdala kot njegova izvoljena nevesta. Bila je to debelušna ženska, grda in povrh je imela pa še očala na koncu nosa. Nace je bil seveda ves iz sebe ter se je rotil in zmerjal po njegovi dolenski navadi, da se je kar kadilo. Ko je »nevesta« videla, kako je radi spremembe Nace hud, mu je vso resnico povedala. Ker je vedela, da na svojo sliko ne bo dobila moža kar tako, je pisnu z ženitbeno ponudbo pridejala sliki romunske kraljice. Gotovo je bila to prehuda šala, kajti podobnosti ni bilo prav nobene in Nace je bil upravičeno hud. To je še dobro, da ga sedaj nihče iz Zagorice ne vidi, to bi ga dražili, v gostilni ne bi imel nikoli miru. Ker pa je bil Nace tudi precej skopuščen, je »nevesto« tožil na povračilo stroškov, katere mu je tudi rada ali nerada morala povrniti.

Nace pa se ne misli več ženiti, posebno ne potom posredovalnic, tako da je še danes samec.

Nevarni vlomici pod ključem.

Ljubljanska policija je končno le aretirala nevarno vlomisko družico onih treh mladeničev, ki so napravili številne vlome v Ljubljani in po deželi. Avgust Verginello, Izidor Cigliš in Josip Marušič imajo na vesti mnoge vlome, o katerih smo že poročali, tako n. pr.: vlom v Kmetijsko družbo v Ljubljani, vlom v hranilnico v Mengšu, vlom v Delavsko zbornico, v davčni urad v Logatu, v poštni urad v Brežicah, v trgovino Tiršak v Polzei itd. Verginello je doma iz Trsta, Cigliš in Marušič pa iz Gorice.

12 milijonov dinarjev globe.

Glavna carinarnica v Zagrebu je obsodila dunajskega trgovskega agenta Oskarja Nagelbergerja, ki so ga sredi minolega meseca zasačili v Zagrebu, ko je vtihotapil 651 kg svile, na 12 milijonov dinarjev globe. Nagelberger je že dalje časa tihotapil svilo v Jugoslavijo, pri čemer mu je pomagalo nekaj nižjih železniških uslužbencev v Zagrebu. Za prejšnja tihotapstva bodo posebej kaznovali po določbah finančnega zakona. Nagelbergerju se je posrečilo, da je iz Jugoslavije pobegnil. Vendar so za globo 12 milijonov dinarjev, na katero je bil obsojen zaradi zadnjega tihotapstva, odgovorni trgovci, o katerih se je dognalo, da je bil z njimi v zvezi.

Koledar

Jugoslov. kmetске zveze

je najpripravnejši žepni koledar za vsakega kmetovalca. — Cena 10 Din.

Naroča se po dopisnici na naslov:

Jugoslovanska kmetška zveza —
Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

Slovenci v Italiji

Oboževanje Mussolinija. V tržškem »Piccolu« (večerna izdaja) čitamo članek »Profilaksa bolezni v šoli«, pod katerega se je podpisal dott. Antonio Jellersitz, protofizik in nadzdravnik. Članek se pričenja s temi besedami: Skoro že ob začetku novega školskega leta, ko smo objeli od ene same misli in ene same vere v sveto osebo Duceja, čutimo veliko in neukrotljivo potrebo, da zopet pričnemo, dasi le zasebno, svoje zakramentalno delo s tem, da dodam svojim neštevilnim stvarim, ki sem jih spisal in objavil o velikem in prostranem polju šolske higijene, in skromen prispevek, ki popolnoma odgovarja vidikom in smernicam vsega, ki nas razveseljuje v smernicah in smernicah znani Wichow. Tako pričenjajo dame v Italiji strogo znanstvene razprave. V mnogih slučajih Trst ne zaostaja v tem oziru za staro Italijo in jo mnogokrat iz strahu pred očitkom »avstrijkanstva« ali neitalijanskega družinskega izvora celo prekaša.

Iz Istre. V Buzešini so razpustili vse še obstoječe prosvetne organizacije. V svoji gorečnosti so karabinerji zaprli tudi prostore Gospodarskega društva pri Sv. Martinu in odnesli knjige v Buzet. Društvo je poleg vsega v stanju likvidacije. — V Črnem kalu je italijanski učitelj iz sosedne Preloke Prizzi po imenu, v spremstvu karabinerjev prepovedal tamošnjemu društvu pevske vaje tudi za cerkveno petje. — V Dekanih so fašisti sestavili imenik kakih tridesetih slovenskih oseb, ki jih mislijo ob prvi priliki linčati.

Iz Gorice. Trgovski dom je dobil prejšnje lice. Fašistovske straže in njih zastave so izginile, ne pa fašiste sami, ki še vedno gospodarijo v poslopiju. List »La Voce di Gorizia« je prinesel vest, da je sedaj v Trgovskem domu sedež fašja. Dne 11. t. m. so imeli slavnostno otvoritev dvorane z veselico in plesom. — 4. in 6. novembra so imeli fašisti v dvorani postavljen katafalk, z mrtvaško glavo na črnem prtu, ob katafalku pa je stala tabla z imeni: Besednjak, Podgornik, Gabršček, Medvedšek in Srebrnič. — V Gorici so aretirali staro gospo Koršičevo, ki je brčkone v dnevih groze dala duška svojemu ogorčenju nad barbarskimi čini kako besedo.

Društvo slovenskih katehetov

s sedežem v Ljubljani

ima

redni občni zbor

v četrtek, 25. nov. t. l. v posvetovalnici KTD.

Pričetek ob štirih popoldne.

Spored:

A. Predavanja:

1. Nauk o Cerkvi s posebnim ozirom na potrebe naše dobe (Univ. prof. prelat dr. Fr. Grivec).
2. Kako se katehet smoteno izobrazuje (prof. svetnik dr. Alf. Levičnik).

B. Občni zbor:

1. Poročilo tajnika.
2. Obvestilo blagajnika.
3. Volitev odbora.
4. Slučajnosti.

Samostojni predlogi naj se glasom društvenih pravil § 11., t. 3 naznanijo odboru pismeno vsaj osem dni pred občnim zborom.

ODBOR.

8. julija. Po kratkih odmorih v Ljubljani, Logatcu, Planini in Gorici je odpotoval v Italijo. L. 1827. je prišel iz Ravene preko Gorice 19. aprila v Ljubljano, kjer je ostal do 23. maja. S potovanjem po Nižnjem Avstrijskem, Bavarskem, Švici in Italiji se je 11. avgusta 1827 povrnil v Ljubljano. V začetku septembra je krenil v Baden in došel 6. oktobra 1827 na Angleško. Po zimi je pisal spis Salmonia, predgovor pa 30. septembra 1828 v Ljubljani. L. 1828 dne 29. marca je zopet odinil od Angleške in prišel preko Belgije in Nemčije v Ljubljano 4. maja. Odtod je delal razne izlete, na primer k izvirom Save, v Ištel itd. V Ljubljano je prišel zopet 30. avgusta in se 6. oktobra odpeljal v Trst, da bi tam napravil poskuse z drhtavcem (električno jerguljo). V Ljubljani je potem spisal razpravo o teh poskusih ter jo odposlal domov za »Royal Society«. Iz Ljubljane je odšel dne 31. oktobra in se napotil v Rim. Iz tega mesta je pisal 30. jan. 1829 svojemu bratu na Malto, da pojde v marcu v Ljubljano, če bo še živ. V Rimu je pisal dvogovor Consolation, v katerem navaja najgloblje misli o posmrtnem življenju. Blizajoča se smrt mu je jasni pogled še ojačala. V 4. dvogovoru rabi lepo primer: »Vera je podobna jasni večernici na obzorju življenja, ki bo, kakor smo prepričani, v drugem času danica, ki pošilja svoje žarke skozi senco in tmino smrti.«

V februarju je poklical v Rim svojega brata Johna, ki je služil kot zdravnik pri angleški mornarici na Malti. Ko je došel brat

v Rim, sta odpotovala proti domovini. Po daljših ali krajših odmorih sta dospela 28. maja v Genovo, kjer je Humphry Davy prihodnji dan sklenil svoje življenje.

Na zadnjem potovanju po celini 1. 1828. je vzel Davy kot spremljevalca Mr. Tobina, najstarejšega sina svojega mladostnega prijatelja Mr. Jamesa Tobina, ki je dovršil medicinske študije. Ta je na potovanju pisal dnevnik in iz tega dnevnika nam je potovanje dobro znano. Gostilna, kjer je Davy v Ljubljani ostajal, je bila Detelova v Frančiškanski ulici in tu mu je Detelova hči tako skrbno stregla ob težki bolezni. Prevod tega dnevnika, kolikor se tiče naše domovine, se nahaja v listu »Blätter aus Krain« leta 1861, stran 143 itd. Iz vsega je razvidna velika ljubezen, ki jo je ta znameniti Anglež gojil do naših gora in voda. Ganljiva je tudi njegova ljubezen do svoje žene, katere se je na potovanjih pogosto spominjal in ji pošiljal risane razglednice tistih krajev, ki so se mu zdeli posebno lepi.

V. Steska.

Občni zbor Leonove družbe.

V četrtek, dne 11. novembra se je v posvetovalnici Katoliškega škofnega društva vršil vsakoletni redni občni zbor te važne slovenske kulturne organizacije. Pri dopolnilnih volitvah, ki jih za eno tretjino članov predpisujejo družbina pravila, točka 7., so bili odstopivši odborniki dr.

Viktor Korošec, dr. Fr. Lukman, dr. Jos. Mal, drica M. Pivec, dr. Jos. Puntar, dr. Mat. Slavič in msgr. V. Steska nanovo izvoljeni. Takoj po občnem zboru se je vršila prva seja novega odbora, na kateri se je ta takole konstituiral: Predsednik dr. Fr. Lukman, podpredsednik dr. Jos. Mal, tajnik dr. Viktor Korošec in blagajnik dr. Jos. Debevec.

Iz poročila predsedstva posnemamo sledeče podatke o delovanju v zadnjem poslovnem letu:

Družbino glasilo, znanstvena revija »Čas«, se je z novim letnikom nekoliko preuredilo, pri čemer je uredništvo vodila misel, da mora list postati čim bolj živahen. Zato se bo odsej posvečala še večja pažnja kakor dosedaj drugemu delu lista, ki vsebuje kulturni znanstveni in revijalni pregled. V uredništvo se pritegne tudi prof. Silvo Kranjc.

Največje literarno podjetje Družbe po vojni, ki se ga je lotila klub neugodnim razmeram, izdaja 5. zvezka Gradiva za zgodovino Slovencev, se v srednjem veku bliža svojemu zaključku in bo izšlo še pred Veliko nočjo.

V zavesti, da v kulturnem delovanju ne zaostuje, da polagamo trajne temelje za znanstveno delo kakor enega od njih predstavlja Gradivo, ampak da mora vsaka zdrava kulturna edinica, ki še ni popolnoma okorela od starosti, tudi aktivno sodelovati pri oblikovanju kulturnega obraza sodobnosti in posebno bodoče, naraščajoče generacije, je Družba sklenila, da začne izdajati serijo ljudno znanstvenih knjig pod skupnim naslovom »Knjižnica Leonove družbe«, katere namen bo na podlagi rezultatov moderne znanosti utrditi katoliško kulturo med Slovenci in para-

lalizirati kvarno delovanje tozadevne svobodomi-selne literature. Ker je Družba našla za svoj idealni načrt odprta ušesa in tudi roke pri slovenskih katoliških založbah, ki so se izjavile pripravljene brez misli na gmotni uspeh založiti vsaka po eno knjigo iz te zbirke, je podjetje gmotno omogočeno. S to odločitvijo so si naše katoliške založbe dale lepo spričevalo zrelosti in dokazale, da razumejo svoje dolžnosti napram družbi. Med prvimi deli, ki so na programu nove knjižnice, se nahaja nova, novim razmeram in duhovnim potrebam primerena temeljito predelana izdaja Knjige o življenju dr. A. Ušeničnika, ki je že dolgo razprodana, popraševanje po nji pa je veliko.

S temi književnimi akcijami bo Družba dosegla zopet tisti nivo, ki ga po reorganizaciji leta 1914. s toliko mladostno žilostjo osvojila, a je bila valed splošne gmotne krize po vojni prisiljena začasno omejiti svoje tako lepo pričeto prosvetno delovanje.

V zvezi s pravkar izraženimi načelnimi mislimi je tudi druga družbina akcija, ki se je porodila naravnost iz poveljnih kulturnih potreb Slovenije, namreč »Mahničeva ustanova«. Ko je umrl Družbin duhovni oče, biskup Mahnič, je Družba po iniciativi katoliškega svojega predsednika, sedanjega škofa krškega dr. Srebrnič, sklenila v njegov trajni spomin in predvsem v duhu njegove duhovne oporoke ustanoviti ustanovo, iz katere obresti bi se podpirali katoliški absolventi visokih šol, ki bi se želeli posvetiti akademski karjeri. Ker glavnica še dolgo ne bo toliko narasla, da bi bilo mogoče iz njenih obresti dati podpore, se je prvotni načrt začasno modificiral

Dnevne novice

★ **Sestdesetletnico svojega rojstva praznuje** danes v Komendi g. Andrej Mejač, župan, trgovec in bivši deželni poslanec. Naše najiskrenejše častitke.

★ **Še nekaj pomislekov k novim učnim načrtom.** Več enorazrednih osnovnih šol se je v zadnjih letih razširilo v dvorazrednice. Maršikatera sicer majhna vas se ponaša z lepo palačo, ki je stala občinu mnogo denarja. Otroci so hodili v šolo deljeno, nekateri dopoldne, drugi popoldne. Vsaka učna moč je poučevala tako rekoč dva razreda. Uspehi so bili na takih šolah ponekod naravnost sijajni. Šola je odgovarjala skoro štirirazrednici. Kako pa novi učni načrt? Po tem načrtu morajo priti vsi učenci v šolo zjutraj ob osmih, pouk traja 4 do 5 ur. Ker so otroci različnih starosti in različnih stopenj, se bo poučevalo po oddelkih, kakor na enorazrednih osnovnih šolah. Kdo bo imel koristi? Ali starši, učenci, učitelji ali, kar je glavno, učni uspeh? Nihče! S starim učnim načrtom je bilo ustrezno staršer, ker niso vsi učenci hkrati odhajali v šolo, tako da so jih imeli lahko doma za varuhe in pastirje. Učencem je bilo ustrezno, ker so mlajši hodili popoldne. Zdaj bo moral šestletni šolarček po samotnih, zasneženih vaških stezicah ob zimskem času še v temi v šolo, kjer bo sedel s svojimi starejšimi tovariši 4 do 5 ur. Pol ure se ga bo učilo, pol ure pa bo mirno držal roke na klopi. Tudi učitelj ni zavidanja vreden. Na takih šolah bodo vsi razredi prenapolnjeni, potem pa še oddelni pouk. Kakšni bodo pa uspehi? Menda že vsak sam vidi, da v tej luknji ni raka!

★ **Prvi častni doktor belgrajske univerze.** Minulo nedeljo so na medicinski fakulteti belgrajskega vseučilišča slovesno promovirali prvega častnega doktorja: dr. Vladana Gjorgjevića, akademika, ministrskega predsednika v pokoju.

★ **Poveljnik prve naše križarke.** Za poveljnika naše prve križarke »Dalmacije« je bil imenovan kapetan bojne ladje Marian Polić, ki je bil svoj čas reducirán, pa so ga sedaj reaktivirali.

★ **Prepovedane komunistične brošure.** Notranje ministrstvo je prepovedalo dve komunistični brošuri, ki nosita naslov: »Čebelarstvo, praktična navodila za racionalno čebelarstvo« in »Čepljenje sadnega drevja«; prva brošura vsebuje govore zastopnikov balkanske komunistične federacije, druga pa prevod Lenjinove brošure: Vojno vprašanje proletarske revolucije. Obe brošuri sta bili tiskani v inozemstvu.

★ **Novi zlatniki.** V Beogradu je prispela partija naših novih zlatnikov s podobo kralja Aleksandra. Zlatniki pridejo v kratkem v promet.

★ **Imenovanje v prosvetnem ministrstvu.** Za načelnika statističnega oddelka v prosvetnem ministrstvu je imenovan dr. Mladen Berić, ravnatelj srednje strokovne šole v Drvarju.

★ **Deputacija koroških deželnih poslancev na Dunaju.** Pred kratkim je bila na Dunaju deputacija koroških deželnih poslancev, da izpolni pri centralni vladi takojšnjo odpomoč težavnemu položaju kmetskega prebivalstva na Koroškem. V deputaciji je bil tudi slovenski deželni poslanec župnik Poljanec. Zvezni kancler dr. Seipel je zagotovil, da se bo ministrstvo v prihodnjih dneh temeljito pečalo s kmetiskim vprašanjem in skušalo najti pot za izenačenje interesov kmetskega stanu in konzumentov.

★ **Cerkveni koncert na Viču.** V našem nedeljskem podlistku je tiskarski škrat zakrivil nesmisel, ki jo popravljamo: Sattnerju ne gre za imena, njemu gre za lepo slovensko petje. — Sopranski solo »Preljubi je moj« iz Sattnerjevega oratorija, ki ga je pela g. prof. Bajukova z globoko lirskim občutjem in iz-

redno nežnim prednašanjem, je biser tega edinega slovenskega oratorija. — Groharja smo kot slikarja cenili šele, ko ga je pobrala jetika.

★ **Družabno poučno potovanje v Orient.** V odgovor na razne vesti, ki jih slabo poučeni ljudje širijo o našem potovanju, izjavljamo sledeče: 1. Naše potovanje se bo vršilo na vsak način in nepreklicno od 29. aprila do 31. maja 1927. O kakem odločenju ni bilo nikdar govora. 2. Potovanje obsega ves Spodnji in Gornji Egipt do Kataraktov, vso Palestino od Hebrona do Meronskega jezera ter francosko Sirijo do Beiruta. Vsi izleti z železnico in s štirisedeznimi avtomobili. Peš se ne bo hodilo. Na parniku tretji razred, po štiri osebe v kabini. Veliki luksuzni ekspres-parniki Hahnau in Wien so znani po svoji strogi snagi, udobnosti in skrbni postrežbi. Na železnici drugi razred. 3. Skupni stroški znašajo 18.000 Din, računano od Trsta in v Trst nazaj. Za hrano je izdatno preskrbljeno. Zasebni stroški neznatni. — Potovanje ni drago. V najkrajšem času hočemo kolikor mogoče vse zanimivosti videti. Zato se vozimo z ekspresnim parnikom, ki sam stane 40 odstotkov vse potnine, in smo si najeli za Palestino udobne štirisedezne avtomobile, ne avtomobilov! Avtomobili bodo za skoraj 14 dni izključno nam na poljubno razpolago. Povemo izrecno, da odbor ne išče dobička. Računi so udeležencem na vpogled. Morebitni prebitek se da udeležencem na razpolago. 4. Sprejme se le 30 udeležencev. Potovanje se pa vrši pri vsakem številu, tudi pri manj kot 20. Če ostane dinar na današnji višini, potnine vkljub temu ne bo treba povisati. Do danes je pripravljenih in plačanih 14 prostorov. 5. Rok za prijavo se podaljša do 10. decembra. Pri prijavi se plača 2000 Din, drugo do 31. decembra 1926. Prijave na naslov: Dr. Anton Jehart, profesor, Maribor, Sodna ul. 14-II. — Tam se dobijo tudi vsa pojasnila, proračuni in natančen program. — Za pripravljalni odbor: Dr. Anton Jehart, vodja.

★ **Izplačevanje penzij železniškim uslužbencem.** Upravni aparat danes tako slabo posluje, da morajo posamezni železniški uradniki in uslužbenci čakati po 6 mesecev, da celo čez leto dni na svojo borno penzijo. Tako sta se dne 15. t. m. oglasila pri narodnem poslancu v Mariboru dva železničarja, od katerih eden zamaš čaka že 14 mesecev na penzijo, a drugi, ki se je marca meseca v službi težko ponesrečil, že nad 8 mesecev ne dobi ne nezdgodne rente, ne penzije. Oba imata bolne žene in več otrok. Po krivdi uprave sta se reveža zadolžila in morata prodajati pohištvo, da se za silo preživita. Ali bodo res morali naši poslanci za vsako stvar vlagati interpelacije? Oh ta jugoslovanski centralistični uradni šimelji!

★ **Odkritje podzemeljske votline na Boču.** Boč, ki se mogočno dviga v zrak nad Poljčanami, je bil dosedaj od turistov zanemarjen, dasi po krivici. Malokatera gora nudi toliko užitka turistu, kakor Boč. Dostop na vrh je zelo lahek po stari rimski cesti, razgled pa je neprekosljiv, vidi se cela Štajerska, velik del Hrvatske, Prekmurje in madjarska ravan. Zanimiv je Boč tudi radi tega, ker so odkrili, da krije v sebi podzemeljske votline. Dosedaj je bila znana samo votlina »Spelka«. Posestnik Anton Jančič, ki je tri dni preiskoval »Spelko«, je našel pri tem na zanimivo odkritje. Našel je ozko odprtino, skozi katero se je plazil po trebuhu v daljavo nekaj metrov, ko se je odprtina nenadoma razširila v krasno, veliko dvorano, polno snežnobelih, velikih kapnikov. Radi vode in pomanjkanja potrebnih priprav pa jame ni mogel dalje raziskovati. Dobro bi bilo, če bi se zanimali za to odkritje strokovnjaki ter bi se raziskovanje

Za »Katoliškim obzorikom« že 20 letnikov »Časac«, cela serija izbranih leposlovnih in znanstvenih del, 5 debelih zvezkov Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku, Mahničeva ustanova in napovedana knjižnica Leonove družbe — to so neprecenljiva aktiva, ki jih je vpisala Družba v kulturno bilanco slovenskega naroda. Naj javnost preceni to in naj se njeni podjetnosti oddolži s tem, da podpre tiste njene podjetje, ki je najboljši pomoči potrebni, ker ustranja samo nevidne vrednote, ki se ne dajo meriti z materielnimi merili in ne nosijo nobenih gmetnih sadov, Mahničeva ustanova. Z majhnimi preplačili, ki jih dodamo pošiljki, kadar poravnavamo vsakoletno naročnino, z zbirkami in darovi po malem sicer toda uspešno gradimo podlago za bodoči dostojni razvoj katoliške misli. Posebno pa vabimo prijatelje katoliške kulture, da se spominjajo ustanove tudi v svojih oporokah.

Rdor še nima

ali pa da je potreben NOVE ZIMSKE SUKNJE, naj ne pozabi, da si jo kupi najbolje pri trvdki DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

PO SVOJE RAZUMEL

Zdravnik: »Vi se morate več gibati!«

Bolnik: »Ampak, gospod doktor, jaz sem danes vendar ves dan v gugalnem stolu!«

nadaljevalo. Morda se najdejo še druge votline, večje in še lepše od pravkar odkrite.

★ **Sredi novembra — češnjav cveti.** Gospod Josip Lončarič, župnik pri Sv. Jederti nad Laškim, nam je poslal dve cveteči češnjevi vejici s svojega vrta.

★ **Zahvala.** Podpisani se tem potom najpriscrneje zahvaljujem vsem, ki so mi ob priliki moje nesreče pomagali na ta ali na oni način. Prav posebno zahvalo pa izrekam bivšemu šolskemu voditelju g. Smoliku, gđ. učiteljici Ketejevi in krajnemu šolskemu svetu, za prepustitev stanovanja v šoli, ter vsem, ki so mi pomagali z vožnjo, delom in darovi postaviti novi dom. Vsem skupaj Bog stotero povrnil Rovte nad Sv. Lenartom pri Selcih, dne 10. novembra 1926. Franc Koblar, krojač.

★ **Zrakoplovna pošta.** Poštno ministrstvo poroča, da je prenehalo z dnem 1. nov. t. l. odpravljanje pošilk z zrakoplovi. Kdaj se zrakoplovni poštni promet zopet odpre, se bo uradno razglasilo.

★ **Razpisane pošte.** Razpisano je poštarško mesto v Novi vasi pri Rakeku. Prošnje je poslati na poštno ravnateljstvo v Ljubljani do 30. novembra t. l. — Nadalje so razpisane naslednje pogodbene pošte: Zgornja Poljskava (III-3), Jezica (II-3) in Sv. Križ pri Kolanjavi (II-3). Prošnje s prilogami naj se pošljejo na poštno ravnateljstvo do 30. t. m. Med prilogami mora biti tudi potrdilo krajevne oblasti (županstva), da ima prosilec za pogodbeno pošto zagotovljene prostore za pošto, kakor določa čl. 16. pravilnika o pogodbenih državnih poštah.

★ **Rešitev sarajevskega muzejskega vprašanja.** Zamotane osebne probleme, ki so bili nastali v sarajevskem deželnem muzeju, je vlada rešila na ta način, da je vsa pooblastila prosvetnega ministrstva, ki jih je doslej imel upravitelj muzeja, prenesla na sarajevskega prosvetnega inspektorja Gjorgja Kovačevića.

★ **Razdelitev zadrške pravoslavne škofije.** Te dni se je vršila v zunanjem ministrstvu konferenca glede razdelitve zadrške pravoslavne škofije. Italija vztraja na zahtevi, da se škofija razdeli in se pravoslavni verniki v Zadru in Istri odtrgajo od srbske pravoslavne cerkve.

★ **Rogaška Slatina ob zaključku sezone 1926.** Zadnja številka zdraviliškega vestnika »Rogaška Slatina« prinaša statistične podatke o prometu v R. Slatini v zadnjih letih (od 1919 do 1926). Promet je v tekočem letu dosegel rekord s 6424 gosti nasproti: 5793 v lanskem letu, 5822 v letu 1924., 5686 l. 1923., 4662 l. 1922., 3360 l. 1921., 4530 l. 1921., 4530 l. 1920. in 3651 l. 1919. Gostov je bilo letos: iz Ljubljane 489 in iz ostale Slovenije 828, iz Zagreba 1123 in iz ostale Hrvatske 833, iz Beograda 779 in iz ostale Srbije 133, iz Vojvodine, Baranje, Bačke in Banata 800, iz drugih krajev Jugoslavije primerno manj. Od zunanjih držav je na prvem mestu Ogrska s 589 gosti, na drugem Avstrija z 247 gosti; Češkoslovaška je bila zastopana s 33, Italija pa s 63 gosti; iz ostalih držav so bili le posamezni gosti.

★ **Vlom na Bledu.** 12. t. m. je bilo od pol 6 do 6 vlomljeno v vilo g. Avgusta Praprotnika. Vlomilec je ubil šipo, da je mogel notri. Pri razbijanju si je ranil desno roko tako, da je pustil krvave sledove. Pokradena je bila večinoma damska in nekaj moške obleke. Skupna vrednost pokradenih stvari se ceni na 1500 Din. Obleka se je dobila že vsa nazaj, edino ene, v katero je oblečen tat, ni. Tatu zasledujejo.

★ **Zagrebska zbornica za zgradbo novih železniških prog.** Zagrebska trgovska zbornica je poslala prometnemu ministrstvu elaborat, v katerem se zavzema za zgradbo sledečih železniških prog — poleg jadranske: Rogatec—Krapina, Bakar—Kraljevica, Kočevje—Sušak, Bihać—Otočac—Senj, Varaždin—Koprivnica, Krapina — Golubovac, Sušak — Martinšćica, Kraljevica—Senj in drugi tir glavne proge Beograd—Zagreb.

★ **Slika za dominikansko cerkev v Zagrebu.** Zagrebški dominikanci so bili pred mnogimi leti naročili za oltar v svoji cerkvi veliko sliko, ki naj bi jo izvršil p. Draganja v Dubrovniku, ki je bil znan kot dober slikar. P. Draganja je sliko začel, ni je pa dovršil, ker ga je prehitela smrt. Delo je nato nadaljeval slikar Scattolini in sliko prav te dni dovršil. Slika je sedaj razstavljena v Dubrovniku.

★ **Pravoslavna cerkev za verski pouk na šolah.** Iz Beograda poročajo: Arhijerejski odbor je poslal ministrskemu predsedniku Uzunoviću vlogo, v kateri zahteva, da naj se v novih šolskih zakonih posveti posebna pozornost pouku verouka tako na osnovnih kakor na srednjih šolah. Ta pouk morajo izvrševati duhovniki.

★ **Licitacija za oddajo broda pri Dupleku.** Na podlagi določil »Uredbe o oddaji v zakup pravic prevoza čez reke in jezera v notranjosti države« se bo vršila dne 23. novembra t. l. pri okrajnem glavarstvu Maribor levi breg, licitacija pravice prevoza oseb in tovorov čez Dravo pri Zg. Dupleku za dobo enega leta. Izključna cena znaša 100 Din. Natančnejši pogoji so razvidni pri okrajnem glavarstvu Maribor levi breg.

★ **Čaj nove žetve: Čajna ročka, Lipton, Cenjenemu občinstvu priporočamo najfinjši in najbolj zdrav Zadravčev prepečenec.** Dobi se v vsaki trgovini na drobno in na debelo le pod imenom »Ljubek«.

★ **Žrebanje loterije za »Martinišče« v Murški Soboti** je preloženo za par mesecev. Ako pa bi se srečke, ki jih je še veliko na razpolago, razprodale prej, bi se isto izvršilo tudi pred določenim rokom. Zato naj se vsak pobriga, da si čimprej nakupi srečke. V lavantinski škofiji se dobijo na župnih uradih, drugod pa naj se obrnejo ponje na vodstvo »Martinišča« v Murški Soboti.

Grof Beguen o biskupu Strossmayerju.

Sinoči je na našem vseučilišču govoril grof Beguen, odlični prijatelj našega naroda o biskupu Strossmayerju. Grof Beguen je v svojem predavanju izvajal približno sledeče:

Biskup Strossmayer je bil eden izmed onih, ki se s svojo delavnostjo ne omejuje na svojo domovino. On je bil že v tej dobi razumel potrebo mednarodnih stikov in si je znal navezati in ohraniti med najprezentativnejšimi tedanjimi evropskimi možmi važna prijateljstva. Gladstone in lord Acton na Angleškem, Minghetti v Italiji itd. Ne bom se sedaj bavil z njimi, ampak prikladal bi rad v spomin nekatere eminentne Francoze, ki so bili njegovi prijatelji. S hvaležnostjo lahko rečemo, da je bil Strossmayer vedno prijatelj Francije, dokazal je to l. 1870. z žal neuspešno demaršo pri Rusiji. Cenil je našo literaturo in smatral Francijo za najgorečnejše ognjišče vseh plemenitih in vzvišenih idej. Vendar je prišel samo enkrat v Pariz in to l. 1867. Bilo je v dobi, ko so se vršila pogajanja za avstro-ogrski kompromis. Dunajski dvor ni hotel, da bi bil pri tem navzoč ta hrvatski domoljub in ga je zato naprosil, naj gre občudovat čuda pariške svetovne razstave. Msgr. Strossmayer je svoje bivanje izkoristil s tem, da se je seznanil z izvestnim številom osebnosti in njegov prvi poset je veljal takrat že bolnemu Montalembertju.

Grof De Montelembert je ena največjih in najplemenitejših oseb francoskega katolicizma v 19. stoletju. Bil je sijajen govornik in je že kot 20letni mladenič zaslovel, ko se je z vso gorečnostjo svoje mladosti potegoval za svobodo pouka in je sam z Lacordai rem otvoril osnovno šolo. »er je bil pair Francije, so ga pozvali na odgovor pred to sodišče, kjer se je pričela njegova blesteča govorniška kariera. Mož širokega obzorja, usmiljenega srca, se je navduševal za vse vzvišene probleme in zato začel braniti zatirane narode, Irsko, Poljsko itd. Razumljivo je, da se je biskup Strossmayer z njim lahko ujemal. To tembolj, ker so v tej dobi 1867. pričeli govoriti o tem, da se bo sestal koncil in ker se je skupina katoličanov, ki jih je vodil Montalembert zelo zanimala za ta koncil. In baš to vprašanje je torej intimno združilo ta dva velika duhova, in je dalo povod za vneto dopisovanje prav do Montalembertove smrti med zborovanjem koncila.

V tej isti skupini se je nahajal tudi pater Gratry, ki je obnovil red oratorijancev, filozof in vzgojitelj, član francoske akademije, ki se je tudi močno zapletel v borbo zoper oportunistične proklamacije dogme nezmotljivosti in je bil najprej ravno tako goreč, kot je bil pozneje ponižen, ko se je podvrnil sklepu koncila. To je bilo itak stališče vseh francoskih liberalnih katoličanov zlasti skupine msgr. Dupanloup, velikega škofa orleanskega, ki je bil posebno dober prijatelj z djakovskim škofom in njegov zvesti tovariš v borbi. Med koncilom sta se shajala skoro vsak dan pri msgr. Darboya, nadškofu pariškem. Ta cerkveni knez se je nahajal v izbornih odnosih z Napoleonom III., ki mu je dajal na razpolago dovolj denarja za vse njegove reprezentacijske stroške. Najel si je bil palačo in v tej so se shajali vsi člani opozicije. Bil je to mož finega koncilijantnega značaja, ki je igral važno vlogo pomirjevalca. Usoda je hotela, da je umrl na žalosten način. Ustrelili so ga s predsednikom Bonjeanom in s tolikimi svečniki vred vstali (komunardi). Francoska zgodovina ima malo žalostnejših prizorov kot je bil ta.

Strossmayer je bil v stikih tudi z msgr. Place, škofom marsejskim, ki je imel edini pogum, da je vztrajal do konca in zagovarjal Strossmayerja tekom one znane viharne seje dne 22. marca 1870. S tem je približno končana vrsta prijateljev in ožjih stanovskih tovarišev Strossmayerjevih. V krogih znanstvenikov in literatov je prištevati med njegove prijatelje sledeče osebnosti: Louis Leger, učeni slavist, katreemu je bil udan od začetka, t. j. od l. 1867. pa pomagajoč mu pri njegovi disertaciji o sv. Cirilu in Metodu. Pod njegovimi avspicijami je prišel v Djakovo tudi grof Beguen l. 1887. Slava Strossmayerjeva je imela veliko privlačno silo na Francoze. Malo po berlinskem kongresu je prišel k njemu arheolog de Cair de St. Aymour, potem državni svetnik Marbeau, Henri Lorin, eden ustanovnikov socialnih tednov (semaines sociales), ki je umrl žal prekmalu, ne da bi bil doživel uspeh svojega dela. Baron de Witte, Charles Loiseau, ki se je v Djakovem poročil z hčerko Vojnovičevo in Beguen sam. Ti trije so edini še živi izmed Francozov, ki so poznali slavnega biskupa. Ravno tako so ga poznali de Mun in vicomte Melchior de Vogue.

tako, da se daje glavnicca sama proti primernemu jemstvu s strani prosilcev ali njihovih svojcev kot brezobrestno posojilo na kratko dobo in se vrača v zmernih mesečnih obrokih. Na ta način se je omogočilo racionalna izraba sicer mrtvega kapitala, ki tako neprestano kroži in po svojih skromnih močeh izvršuje, četudi nepopolno idealno nalogo, za katero je namenjen. Da misel ustanove poživlji, je že lanski občni zbor sklenil praznovati vsako leto obletnico Mahničeve smrti s sv. mašo za dobrotnike ustanove in tako ustvariti trajno duhovno vez med njimi.

V zvezi z živahnim družbinim delovanjem in zbiranjem moči, ki so za uresničitev opisanih podjetij in načrtov neobhodno potrebne, se je z aktivnim sodelovanjem družbinega odbora, posebno njenega predsednika, ustanovil v Akademskem domu »Socialno-politični klub«, čegar namen je združiti v skupnem študijskem krožku katoliške akademike in starešine in razpravljati aktualna sodobna kulturna vprašanja, katerih študij naj bi našel svoj odmev v »Času« in Knjižnici Leonove družbe.

Iz poročila dr. Lukmana smo dalje posneli, da se bo Družba udeležila 317. letnice vodilne italijanske katoliške knjižnice v Milanu, Ambrosiane, s tem, da bo njemu zbirki poklonila s primerno adeco Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku in Graduvne Cerkvene razmere. — Pri slovesni posvetitvi Kristusu kralju zadnji dan oktobra je Družbo zastopal po delegaciji odbor.

Občni zbor nas je zopet prepričal, kako važno kulturno postojanko predstavlja »Leonova družba«.

Ljubljana

○ Zlato poroko sta včeraj obhajala Karol Dostal, tapetnik, in Marija roj. Prosenec v krogu svojih otrok in njih rodbin ter nekaterih najbližjih sorodnikov. Obred zlate poroke in sv. mašo je opravil v lavretanski kapeli v franciškanski cerkvi v Ljubljani najstarejši sin jubilarov p. Ludovik Dostal, rektor jezuitskega kolegija v Zagrebu. Jublanta sta bila poročena pred 50 leti v isti cerkvi; vzgojila sta 7 svojih in 3 bratove otroke ter več dijakov, ki sta jih imela na stanovanju. Dostalov nečak je tudi škofijski ravnatelj g. Jos. Dostal. — Zlatoporočencema, ki lahko z veseljem in ponosom gledata nazaj na svoje, dela in ljubezni polno življenje, iskreno čestitamo.

○ O nedopustni reklami. Mestni magistrat ljubljanski je priobčil v listih razglas zoper kričeče reklamne table. Magistrat prepoveduje reklamne table, ki so brez okusa in v nobenem skladu s stavbami, z ulico, okolico; ki žalijo estetski čut; važno je tudi iz javno-varnostnih ozirov, da izveski od nobene strani ne zakrivajo javnih uličnih svetilk. — To so pametne besede. Pričakujemo, da bo magistrat vse reklamne table, ki se ne ujemajo s predpisi tega razglaš, dal odstraniti. Pri tem hvala vrednem delu naj nikar ne prezre tiste kričeče reklame na mestnih svetilkah. Policijski red za javne ceste prepoveduje reklamne table, ki bi, četudi le od ene strani, zakrivale svetilke na ulicah. A sedaj vidimo po cestah svetilke, na katere so poveznjeni nekaki zaboji. Skozi zaboje medlo proseva luč in kaže tu neke ogabne grde spake modernih plesov, tam zopet kak prizor iz predstav v kinu. Ali je to estetsko lepo? V skladu s stavbami in ulicami? — Ne lepo, ampak naravnost grdo. Pa ne samo estetsko grdo, ampak tudi nemoralno je. Ženski kongres na Bledu je javno obsodil moderne plesne, nočne lokale, umazane predstave po kinih kot stvari, ki se z njimi razširja nemoralnost v narodu. Vsa poštena slovenska javnost je s hvaležnim priznanjem odobrvala te resolucije, ki so z njimi odlične predstavnice moralno še nepokvarjenega ženstva iz vse Jugoslavije hoteli dati zaščito, ne rečemo krščanski, ampak naravni etiki. V Ljubljani pa, kakor da bi se hoteli rogati resolucijam blejskega ženskega kongresa, se obešajo po mestnih kandelabrih kričeče reklame za kino in nočne lokale in moderne plesne. Mestni magistrat je čuvar javne morale. Pa kako jo čuva? Ko dovoljuje, da se mestni kandelabri uporabljajo v reklamo za kino in bar in moderne plesne, indirektno dela proti ohranitvi javne morale. Gospod vladni komisar, ki ste izdali pametni razglas, zoper nedopustne reklamne table, skrbite, da se bo razglas od kraja do konca tudi izvedel. S tem boste popravili, kar so drugi pred Vami zagrešili.

○ Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima danes v torek, t. j. 16. t. m. izredno sejo. Vse članice osrednjega sveta se vljudo vabijo, da se seje polnoštevilno udeležijo.

○ Umrl je 14. t. m. ob 2 ponoči gospod Anton Bočkaj, brivski mojster v Kolo-dvorski ulici. Bil je občespoštovan mož in zvest somišljenik SLS, blažega srca, ki je vsakomur pomagal, komur je le mogel. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz deželne bolnice.

○ Versko-znanstveno predavanje za izobražence v dvorani Doma za d. v. bo jutri, v sredo, ob pol 8 zvečer. Predava univ. prof. dr. Ehrlich: »O edinosti Cerkve«.

○ Volitve v Svet slušateljev ljubljanske univerze. Z ozirom na nekatere netočne podatke v našem tozadevnem poročilu z dne 14. nov. popravljamo sledeče: mesto arhivarja je prevzel Debevec Ciril, phil., zastopnik Liste svobodnih akademikov. (Debevec sam je neorganiziran in ne kakor bi se utegnulo sklepati član »Blok levi«.)

○ Naše dame opozarjamo na današnji oglas novo otvorjenega damskega frizerskega salona St. Kelšin-a v Kopitarjevi ulici, katerega toplo priporočamo.

○ Martinov večer v Ljubljani. V mestu so proslavljali in licitirali Martinovo gos po številnih gostilnah, pa tudi predmestja in bližnja okolica ni zaostala. Le malokater dneve beleži policijska kronika toliko izgre-dov, kajenja nočnega miru in slučajev nedostojnega vedenja. Še več pa je seveda takih slučajev, pri katerih je policija zanižala na eno oko, češ »Naj imajo ljudje tudi enkrat svoje veselje!« Na Martinov večer je policija spravila na varno neko postopatico, ki se je potikala v družbi treh moških po draveljskih kozolcih. Do večjih izgre-dov je prišlo na Martinov večer v treh gostilnah.

○ Za roparskim morilecem sejmarija Primožiča ni še nikakih določnejših sledov. Policija niti ne more ugotoviti Primožičevih dolžnikov, pri katerih je imel umorjeni naložene znatne zneske, ki si jih je pa vse obdržal le v spominu. Zapustil ni Primožič nikakih zapiskov, ali pa jih je uničil morilec. Po Ljubljani kroži vest, katere točnosti ne moremo kontrolirati, ki pa jasno kaže naivnost naših ljudi. Neke ženica, katere je Primožič dolgovala 4000 Din, je baje vsa olajšana težke skrbi, vzdihnila: »Oh, sedaj mi pa ne bo treba plačati štirih tisočev, ko je Primožič mrtev.« Seveda je prišla njena nedolžno naivna izjava takoj v zapisnik in bo ženica najbrže kmalu

spoznala, da je včasih le dobro zamolčati, kar kdo ve. Po najnovejših ugotovitvah pa je bil Primožič v nekem oziru abnormalen in obstoji verzija, da je sam povabil svojega morilca v svoje stanovanje. Pri tej priliki je morilec najbrže opazil, da ima Primožič večjo vsoto denarja pri sebi, katerega se je polakomnil in je Primožiča umoril. Dalje je izpovedal neki Primožičev znanec, da je imel Primožič znanje z nekim Hrvatom iz vasi Lokve pri Cirkvenici. Ta Hrvat je prišel dne 4. t. m. v Ljubljano, je bil ta dan v Primožičevi družbi, nato pa je najbrže prenočil v Primožičevem stanovanju. Istega dne je bil Primožič tudi najbrže umorjen, kar dokazuje tudi obdukcija, ker je bilo truplo že vse gnilo in v popolnoma razpadajočem stanju.

○ Policijska kronika. Policijska je aretirala neko znano vlačugo, ki ga je na Martinov večer malo preveč polomila. Dalje so bili aretirani štirje možakarji radi javnega nasilstva, pretepov, izgre-dov in razgrajanja. Neki mladenič pa je bil aretiran radi denarne tatvine.

— Policijska beleži več manjših tatvin, med drugim tudi tatvino tobaka v tobačni tovarni. — Gospej K. H. na Prulah je bilo vlomljeno v stanovanje. Neznani vlomilec je odnesel za 1500 Din zlatnine in srebrnine. — Nekemu gospodu je bila ukradena v gostilni suknja, drugemu pa 200 dinarjev vredna kopalna banja iz stanovanja.

○ Trajno kodranje, vodno ondulacijo, barvanje las izvršuje Podkrajšek, frizer, Ljubljana.

Maribor

□ Škod SLS za Krčevino in Lajtersberg se bo vršil prihodnjo nedeljo 21. t. m. ob pol 8 dopoldne v prostorih g. Praha. Poroča naš poslanec g. Franjo Žebot. Po zborovanju se bo vršil občni zbor obeh krajevnih političnih organizacij.

□ Ne pozabimo na Primorski večer, ki se bo vršil prihodnji četrtek ob 8 zvečer v dvorani Zadržno gospodarske banke.

□ Umrl je v mariborski bolnišnici Anton Šel, hišnik v Mariboru, star 76 let. Rajni je bil rodom iz Dobrenja pri St. Ilju, kjer je bil dober kmetski posestnik. Šel je bil zvest somišljenik Slovenske ljudske stranke. V času, ko so se vršile volitve poslancev potom volivnih mož, je bil Šel vedno zvest volilec naše stranke. Dolga leta je bil v občinskem odboru. Z njim je umrl zopet eden starih kmetskih boriteljev slovenstva na naši meji. Naš Šel je bil veren katoličan in je tudi svoje otroke vzgojil v krščanskem duhu. Dasiravno ga je pred leti zadela huda nesreča, vendar mož ni zgubil poguma. Mirno in zadovoljivo je preživel zadnja leta. Da ga je Maribor spoštoval, je pokazal njegov pogreb 14. t. m., katerega se je udeležilo več sto ljudi. Svetila dobremu starčku večna luč!

□ Socialni tečaj. Kat. omladina priredi ta teden socialni tečaj od ponedeljka do nedelje zvečer v tem tednu v svojih društvenih prostorih. Na sporedu so važna socialna predavanja, po njih pa prost razgovor s udeleženci. Začetek predavanj je vsaki dan ob 7 zvečer. Poleg društvenikov imajo tudi vsi drugi, ki se za socialna vprašanja zanimajo, prost pristop. Obravnavalo se bo: Važnost socialne vede za mladino, Človek-socialna bitje, družba, država-narod, naloga države, stanovi in stanovska izobrazba, dobri ljudje, dobri katoliki. — Kat. omladina pripravlja za božični čas posebej politično strokoven tečaj, na katerem bodo sodelovali razni naši odlični politiki.

□ V ljudski univerzi bo v sredo 17. t. m. ob 8 zvečer velezanimivo poročilo o zborovanju Jugoslovanske ženske zveze na Bledu. Vabljeni tudi gospodje. Poročevalka: strok. učiteljica J. Levstikova.

□ Poroka. Poročila sta se g. Ivan Horvat, zasebni uradnik v Mariboru, z gđ. Boleslavo Kompare, poštno uradnico v Mariboru. Bilo srečno!

□ »Jutro« in kat. mladini. »Jutro« bi seveda ničesar raje ne videlo, kakor kak spor v vrstah SLS, ki bi naj vodil do razkola. Seveda, če bi naše vrste bile zvezane le z delnicami (po vrednosti Slovenske banke?) potem bi se trgale pri vsakem najmanjšem pišu. Mi-slimo, da si »Jutro« pač brezupno želi vsaj malo vzrlice v naših trdno sklenjenih vrstah, da bi z bombastičnimi poročili pokrili vrzeli v lastni stranki. Če pa takih »flajštrov« še kaj potrebuje, mu jih že privoščimo. Za »hladilne« obkladke pa bodo že »kat. mladini« poskrbeli »Jutrovemu« dopisniku, da mu bo prešlo njegovo bolno fantaziranje.

□ Upravičeno ogorčenje. »Jutro« je pretekli teden napadlo gostilničarsko zadrugo s prav neukusno notico. Ker so gostilničarji užaljeni, bodo zahtevali ali zadoščenja, ali pa odpovedo »Jutro«.

□ Smrtina kosa. V Idriji je umrl na sušici po daljšem bolehanju železniški uradnik France Plešnar. Služboval je dolgo časa v Mariboru ter bil v vseh krogih znan in priljubljen. Naj počiva v miru!

□ Izpit iz esperanto. Mariborski profesor na trgovski akademiji g. Rudolf Rakuša je

Olepša

Vas le

ELIDA

IDEAL-MILO

Čisto, blago in izredno parfumirano.

napravl na Dunaju pred državno izpitno komisijo skušnjo iz esperanta za srednje šole.

□ Šola za slabonadrajene otroke. V Mariboru je obstajalo nekaj razredov šole za slabonadrajene otroke. Sedaj se je ta šola popolnoma osamosvojila. Vodi jo g. A. Skala.

□ Nakup slik za olepšanje sob na magistratu. Mestna občina je kupila na zadnji razstavi slik v kazinski dvorani 3 slike, in sicer dve večje (oljnata, predstavlja Kamnico) in dve manjši. Po denarni možnosti bo mesto kupilo na vsaki razstavi mariborskih umetnikov nekaj slik, in to predvsem pokrajinske, ki se nanašajo na Maribor ter okolico. Te novo nakupljene slike bodo visele v posameznih uradnih sobah na magistratu.

□ Inspekcija v moški kaznilnici. Pretekli teden je pregledal moško kaznilnico v Mariboru namestnik višjega državnega pravdnika v Ljubljani g. dr. Avgust Munda skupno z računskim ravnateljem g. Paternostom.

□ Nepreviden šofer. V soboto je vzel nek mariborski šofer avto, naložil nekaj svojih prijateljev in odpeljal si se proti Kamnici, kjer so popivali. Razsvetljenega duha so se vozili nazaj v Maribor in nato proti Lajtersbergu. Pred orožniško postajo se je avto zadel v voz ter ga prevrgel z voznikom in voli vred v jarek, kjer se je vse razbilo. Avto je vozil kljub nesreči dalje, malo naprej pa je zadel v drugi avtomobil ter mu polomil blatobran.

□ Policijske vesti. V soboto in nedeljo je bila policija zelo zaposlena. V mestu je vse obhajalo »Martinovo«, dan, ko se vinski mošt izpremeni v vino. Da je kakovost novega vina dobra, so pričali policijski zaporci, ki so bili zelo napolnjeni. — Aretiranih je bilo 10 oseb, 26 pa prijavljenih, in sicer največ radi razgrajanja v pijanosti.

□ Dva napada na ulici. V noči od nedelje na ponedeljek so napadli trije pijani moški na Koroški cesti domov idočega Simona Petek. Napad so izvršili brez vzroka. Vrgli so ga na tla ter obdelavali z rokami in nogami, da je skoro obležal. Napadalec je pozneje zasledoval stražnik, ki je dvojico aretiral, dočim je tretji ušel. — Alojzij Fenš iz Linhartove ulice je srečal po noči v Jadranski ulici dva kole-sarja, ki sta vozila brez luči. Fenš ju je radi tega ozmerjal, nakar sta se ustavila, stopila s koles ter ga pošteno pretepla. Fenš je klical na pomoč in stražnik je napadalca pregan.

□ Tatvine. Ani Hnilk je ukradel v soboto žepar na glavnem trgu iz žepa predpasnika denarnico, v kateri je bilo 170 Din. — Delavcu pri trdki Kiffonu Ignacu Miložič je odnesel tat iz stanovanjske barake iz zaprtega kovčega dve srebrni uri in razne druge predmete večje vrednosti. Osumljena sta dva delavca, ki sta svojačasno stanovala v isti baraki. — Francu Blaš je nekdo ukradel dežni plašč v gostilni v Vetrinjski ulici. — Ključavničarju Francu Kocjan je bilo ukraden izpred gostilne »Jelen« na Teznu kolo znamke Göricke s številko 875,654.

Celje

○ Krekova mladina. Kakor je bilo v nedeljo dopoldansko zborovanje zaupnikov v veliki dvorani Narodnega doma veličastno, tako je tudi popoldanska predstava celjske Krekove mladine pokazala lepe uspehe te organizacije. Občinstvo v nabito polni dvorani je v polni meri prišlo na svoj račun fer tudi z aplavzom ni štedilo. »Pri belem konjičku«, veseloigra v 3 dejanjih, je dopoldansko razpoloženje Celjanov samo še dvignila. Ta predstava je pokazala, da se Krekova mladina kar se odra tiče dvignila na vodilno mesto celjskih diletantov.

○ Odkrita beseda. Na našo notico glede ustanovitve Strelske družine v Celju, ki se prav po nepotrebnem imenuje »Streljačka«, se je odbor iste po svojem podpredsedniku oglašil z dolgim pismom, kjer skuša opravičiti dejstvo, da krščanske mladinske organizacije niso bile k sodelovanju povabljene in pripominja, da niso vabili sploh nobene organizacije, temveč vse mladeniče in odrasle, ki se za stvar zanimajo. Na to kratko odgovarjamo: V Ljubljani se je tudi ustanovila taka družina in je naš list brez vsakega pridržka priporočil naši mladini vstop v tako vzgojno organizacijo. Boste pa oprostili, da smo celjsko strelsko družino morali tako nazvati in to radi tega, ker je sestojal pripravljani odbor poleg članov rezervnih častnikov samo iz Orjune in Sokola. In ti dve organizaciji sta bili oficijelno zastopani in je nam nepojmljivo, da so Orjunaši storili ta sklep samo na podlagi javnega vabila. Kjer pa so Orjunaši oficijelno poleg, tam nas ni! V stvari sami pa odobrujemo cilje, ki so pisani v pravilih družine! — Dr. J. G.

Novo mesto

Ob obletnici nesrečne rapalske pogodbe je priredila tukajšnja podružnica Jugoslovanske Matice pretekli petek zvečer v Narodnem domu protestno zborovanje zoper fašistovska nasilja, katero je otvoril podružnični predsednik prof. Kovač. — Kot deklamatorja sta nastopila četrtišolec Pucelj in osmošolec Brkovec, znani deklamator, katerega nastop je bil na višku. Temu je sledil govor osmošolca Pretnarja, za tem pa podružničnega podpredsednika dr. Česnika, ki je naslikal grozodejstva, ki jih trpi naš življenj posebnost zadnje dni onstran meje od italijanskega fašija. Navzoči so pod vtisom govorov opetovano frenetično protestirali in vzklikali proti Mussoliniju kot vrhovnemu fašistu. — Protestni večer je zaključil moški zbor novomeške Glasbene Matice pod vodstvom g. Puša s turbobno »Buči morje adrijanske«, nakar se je vršil obhod po mestu.

Škofja Loka

Občinski proračun. Na današnji občinski seji se bo sklepalo o proračunu za l. 1927. Proračun je vsled raznih novih potreb precej večji nego dosedanj. Dohodki so proračunani na 801.525 Din, izdatki pa na 463.825 Din. Primanjkljaj znaša torej 162.300 Din. Za kritje se predlaga, naj se zviša naklada na alkoholne pijače do najvišje dopustne meje; poleg tega bo treba zvišati še naklado na

davke na 150%. Predlog glede naklade na alkoholne pijače je res socialen in vreden vsega odobravanja. Tiste pare na liter vina ali piva se bodo pivcem malo poznale, drugih davkov imajo pa ubogi davkoplačevalci že itak toliko na plečih, da omahujejo.

Tudi za vojaške grobove je vstavljena primerena postavka v predlog proračuna. (Kolikor se je letos naredilo, se je po naročilu pekovskega mojstra g. Viktorja Žužka, ki je za to tudi založil denar.) Okrog pokopališča bi bilo dobro napraviti ograjo, kot je bilo določeno pri konkurenčni obravnavi. Ono železno kad, o kateri smo zadnjič pisali, bo občina spravila v kraj.

Opozarjamo na Katarinin sejem v četrtek, dne 25. t. m., na katerem bo dovolj poljskih prištevov, vsled letošnjih povodnih pa gotovo tudi žitne živine. Mesarji, pazite!

Tržič

Osebnost. G. Jos. Pollak se je po šestnajstletnem delovanju v Ameriki vrnil v svojo domovino in namerava stalno tu ostati. Deloval je v škofiji Great Falls v Montani, kjer je bil na 11 let duhovni vodja Sester Božje previdnosti in vodja škofijske sirotišnice. Bil je pravi konzistorijalni svetnik škofije Great Falls.

Ptuj

Umrla je ga. Alojzija Krajnc, vdova, v Slomškovi ulici št. 9, v 84. letu starosti. Bila je sestra stare gospe Strachillove na Bregu. Pokopali so jo v petek.

Vandalizem. Znano je lepo šetališče ob dravskem obrežju za parkom. Neznani zlikovci so tam strli električno svetilko in poškodovali več klopi. Policija naj jih zasleduje in izroči roki pravice!

Nov most. Trdka Treo-Macun je izvršila na stroške Mestne hranilnice, ki je posestnica vile Karl, nov most k vili čez Grajeno. Pot k mostu pa je občina tlakovala. Napredujemo!

Vreme imamo sedaj ko zmladetka. Pred vojno sta se Maribor in Ptuj kosala za prvenstvo, katero mesto je spodnještajski Meran.

Hiralnico v Muretnih pri Ptuj bodo slovesno blagoslovili dne 18. novembra. Za njo bo prispeval tudi ptujski okrajni zastop.

Novi most v Dokleah pri Ptujki gori je bil v soboto kolavdiran in izročen javnemu prometu. Letošnja visoka voda v Dravinji je odnesla stari most, ki je bil lesen. Novega pa nosijo betonski stebri. Most je sedaj 48 m dolg in 3 m širok.

Na Slapih ob okrajni zastop gradil prihodnji pomlad nov most. Načrt je že izdelal gradbeni nadzornik pri velikem županstvu v Mariboru inženir Vanek. Most bo 43 m dolg.

Vinska razstava. Že lansko leto so sklenili, da bodo priredili v Ptuj večjo vinsko razstavo. Sadna razstava, ki je dobro uspela, je dala poguma. Kakor izvem, se bo vinska razstava vršila dne 15., 16. in 17. januarja 1927, na kar že sedaj opozarjamo vse vinogradnike ptujskega okraja.

Radio si bo v kratkem inštaliral ptujski Dijaški dom.

Št. Jurij ob j. žel.

Požar. V soboto dopoldne je izbruhnil pri Francu Kinelu ogenj, ki je upepelil gospodarsko poslopje. Sreča v nesreči je bila, da je bilo sosedno skladišče za seno prazno, kajti v tem slučaju bi se bil požar kljub hitri pomoči gasilcev razširil. Škoda je precej velika; deloma je krita z zavarovalnico.

Slov. kat. prosvetno društvo je imelo 31. oktobra svoj 25. občni zbor. Poročila odbornikov so pričala o lepem razmahu društva. Po obnem zboru je predaval č. g. profesor Bogovič o »Ameriki in o krasnem evharističnem kongresu v Čikagju«.

Telovadno društvo Orel priredi dne 21. novembra v dvorani Kat. doma igro »Minar in njegova hči«. Začetek ob pol 4 popoldne.

Knjižnica Slov. kat. prosvetnega društva si je pretekli teden kupila 50 novih knjig. Vsi, ki še niso člani, se vabijo, da pristopijo. Članarina znaša 10 Din.

Dobova ob Savi

Nerazdeljen pouk. Na tukajšnji šestrazredni osnovni šoli se uvrde v kratkem nerazdeljen pouk. Tako bodo otroci sedaj vsak dan popoldne prosti, kajti pouk se bo pričel ob 8. uri zjutraj in bo trajal do 12. ure ali do 1. ure popoldne. Kako bodo starši s tem zadovoljni, se še ne more vedeti.

Uzmivši. Zadnje čase se tu pojavljajo vedno bolj in bolj sumljivi postopki, ne samo podnevi, temveč tudi ponoči, in zalezujejo, kje bi bilo mogoče vdreti in oporati. Tako je pred kratkim pregled gostilničar g. Jožko Katšič štirih take postopke, ki so hoteli ob treh ponoči vdreti v gostilno. Dobro bi bilo, da bi vsi dobovski trgovci in gostilničarji postavili nočnega čuvaja, ker bodo sicer ti elementi vedno bolj drzni.

Slovenska krajina

Tišina. Preteklo nedeljo se je ustanovila Marijina družba za dekleta. V lepo okrašenji cerkvi je nad 100 mladenk izvolilo Marijo za svojo zavetnico in mater. Vso slovesnost je vodil mil. g. kanonik Časli iz Maribora, dvignilo pa jo je nad vse lepo petje. — Kolikor vemo, je Tišina tretja župnija, ki ima Marijino družbo. Najprej je bila ustanovljena v župniji Cankova, potem v ekspozituri Vel. Polana in sedaj na Tišini. V prvih dveh imajo tudi fantje Mar. družbo, žeteli bi bilo, da si jo ustanovijo tudi na Tišini. Dekliška Mar. družba je tudi v Beltincih, a ta je starejšega izvora.

»Premurje«. Neodvisne »Naše novine« so začele svojo hrvatsko akcijo najprej prakticirati s tem, da so na zadnji strani parkrat prinesle članek v hrvatskem jeziku. Da bi zamislili in naglašali hrvatski značaj Premurja še bolj povdarile, so se polasile hrvatskega naziva »Prekomurje«. V tem jim je sledil tudi bratski »Néplap«. Pri »Naših novinah« izpremembo že razumemo, a pri »Néplap« ne, ker Madjar se prav malo briga, kaj pomeni Prek- in Prekomurje. On ostane Madjar in bo vedno rekel »Vendvidék« (Slovenska krajina).

Dolnja Lendava. Obmejni madjarski list »Kerka és Vidék« v Lenti našteje v Prekmurju nič manj in nič več kakor približno 84.000 Madjarov. Smešno in čudno. Javno pa je postalo, zakaj posveča toliko pozornosti Prekmurju. Ako namreč poroča, da je med približno 95.000 Prekmurci do 84.000 Madjarov, si ustvarja upravičeno podlago za svoje prizadevanje, da prisloja Prekmurje Madjarski. Tako tendenciozno pisanje je v vsakem oziru škodljivo, zato je v interesu miru žeteli, da se listu zabrani pot na naše ozemlje. — Izjava g. dekana Straussa je vzbudila precej pozornosti, dasi so jo mnogi za gotovo pričakovali. Nekateri krogi so že od začetka bili mnenja, da g. dekan ni koristil svojemu ugledu, ko se je postavil kot predsednik na čelo »neodvisnega« gibanja. Vladoval pa je tudi prepričanje, da je on glavna moralna opora mladim, ki so celo stvar na zunaj vodili. Ko so se dogodki razvili tako daleč, da je prišlo do od-

kritja nekaterih stvari, ki tudi njemu niso bile ljube, je izrazil obžalovanje nad svojim korakom. Odstop se je že takrat pričakoval in gotovo so poslegli vmes močni vzroki, da ni prišlo do njega. Podano izjavo je javnost sprejela z odobravanjem in veseljem, ker je z njo podano upanje, da se vrne ona sloga, ki je vladala prej v trgu.

Dopisi

Iz Medvoda nam pišejo: Zadnji četrtek so začeli zabijati pilote za novi začasni leseni most. Stavbinim podjetnikom je sklenjena pogodba, po kateri mora začasni most zgraditi v 40 delovnih dneh. Novi most bo pa iz železa in betona. Stal bo par sto korakov višje. Z gradbo prično na pomlad. Cesta se bo tako preložila, da pojde zad za Jesihovo hišo in mimo Bohinčeve hiše do mostu. S preložitvijo mostu in ceste se bodo zmanjšali sedanji ostri ovinki, kar je važno zlasti za avtomobilsko vožnjo. — Sedanja hiša pač ni primerna za poštni urad, ker je preveč skrita, uradni prostor pa vlažen in temen. Poštna uprava bo morala skrbeti, da polišče primernejši prostor in boljši lokal, saj imamo ob cesti par novih hiš. — Letina je bila srednje vrste, vse preveč pa smo imeli vode, saj se nam je ukrala pod zemljo v kleti. Napočili so vendar lepi dnevi, ki smo jih zelo veselili.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 16. novembra: Zaprtlo.

Sreda, 17. novembra: SKOPIUH. Red A.

Četrtek, 18. novembra ob 16: DOKTOR KNOCK ali TRIUMF MEDICINE. Dijaška predstava pri znižanih cenah.

Petek, 19. novembra: JOY. Red C.

Sobota, 20. novembra: HLAPCI. Delavska predstava pri znižanih cenah.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 16. novembra: OTELLO. Red C.

Sreda, 17. novembra: Zaprtlo.

Četrtek, 18. novembra: Nižava. Red B.

Petek, 19. novembra: MRTVE OČI. Red A.

Sobota, 20. novembra: BRIVEC SEVILSKI. Red E.

Mariborsko gledališče

Torek, 16. novembra ob 20: MISS HOBBS. Ab. C.

Sreda, 17. novembra: Zaprtlo.

Četrtek, 18. novembra ob 20. uri: BAJKA O VOLKU. Ab. A.

Lepa Helena na mariborskem odru. Kot prva operetna novost se vprizori še ta teden klasična opereta »Lepa Helena« od Offenbacha, šigar prekrasno in duhovito glasbo je imela mariborska publika občudovati že pred leti v opereti »Orfej v podzemlju«. Lepa Helena se pravkar dava z velikim uspehom tudi v Osijeku.

Mariborski gledališki abonenti in imejtelji blokov se naprošajo, da vplačajo tretji obrok do 20. novembra.

Glasba

SIMFONICNI KONCERT LJUBLJANSKE GODBENISKE PODZVEZE.

V soboto dne 13. t. m. je operni orkester, nekaj malega dopolnjen po domačih močeh, priredil prvi orkestralni večer v tej sezoni s programom: M. A. Balakirev: Simfonija v C-duru, R. Strauss: Ples sedmerih tenčic iz opere »Salomé«, A. Honegger: Pacific 231 (mouvement symphonique) in K. Baranovič: Simfonični scherzo.

V veseljem je pozdraviti dejstvo, da se je naš operni orkester rade volje uvrstil med naše orkestralne koncertne prireditelje, poleg orkestralnega društva Glasbene Matice in godbe dravske divizijske oblasti in nam oskrbel simfoničen večer, povdariti treba, s popolnoma novim programom za nas in modernim, čeprav ne čisto sodobnim.

Balakirev je eden izmed početnikov ruskega glasbenega impresionizma, kar kaže tudi njegova C-simfonija s svojo k rapsoidični formi se nagiba joč motivno strukturo stavkov in mestoma za svoje čase drzno harmoniko ter čisto narodno barvano frazo. R. Strauss, klasič nemškega impresionizma je v svojem polimelodičnem slogu dosegel skrajno mejo tonalne glasbe, ki jo označujeta notranje vratolomna invencija, zunanje pa virtuoznost in blesteča instrumentalca. »Ples sedmih tenčic« hoče imeti orientalski, eksotični kolorit. Honegger je eden francoskih »Six« (H. Milhaud, Poulenc, Taillefer, Aurie, Durey), »Pacific 231« je pozno-impresionističen kos, ki teži v atonalno muziko; občinstvo na koncertu ga je vzelo kot efektivno kuriozitetu in z aplavzom izzvalo še eno izvajanje. Vendar kos razen ritmično dihanje jeklenih pljuč lokomotive ter podobnega konca ni kdovekakšno glasbeno odkritje, potem ko smo žuli Hindemitha itd. Baranovič »Scherzo« je, po stilu sodeč, mlajše delo od »Srca iz lečac«, narodni melodični motivi, narodni kolo-ritmi pa barvaste harmonije so vse, kar se da povedati o tej stvari, ki bodočnosti ne bo dosti več pomenila kakor barvasta igračka.

Program je nastudiral operni kapelnik A. Neffat. Že čisto smo spričo njegovih dirigentskih zmognosti, ki jih je pokazal v operi in spričo pomankanju zmognosti dirigentov na domačem izvenopernem orkestralnem polju priporočili, naj se g. Neffatu da možnost udeleževanja i na koncertnem polju. To se je sedaj storilo in g. Neffat se je izkazal; zna se poglabiti v frazo in ji interpretacijski razvojljati umetnostni smisel, se uživi v stil muzike kakor igralec v vlogi, obvlada dobrodu orkester, ki mu je smiselno diferenciral v instrumentih in mu zveni. Nima sicer še one »široke linije«, s katero objame vso celotno skladbo naenkrat kot recimo Talich, deloma pri nas recimo Štritof, pa ima zato razveseljivo izčezeliran detail. Prvi stavek Balakireve simfonije je rabil dirigenta-arhitekta, sicer je razpadel v detailje, Strauss in Honegger pa sta bila Neffatu v čast. Seveda tudi naš operni orkester v instrumentih ni zaželeno homogen, kvalitete muzikov v njem so le zelo različne, godala so morda še vedno premalo zasedena in manjkali so nekateri instrumenti.

S podzvezino koncertno akcijo in z Neffatom simfoničnim dirigentom smo odločno pridobili. Če izpolniti podzveza in Orkestralno društvo svoje obljube in če bo dr. Čerinu mogoče realizirati vse svoje načrte z Beethovnom, ki postajajo meso že z 22. t. m. (Peta, Lenora, C-mol koncert), bo letošnja simfonična sezona dosti živahnjša od lani in skoroda bomo nekoliko pozabili na bridko pomankanje lastne filharmonije.

Prvi koncert, ki se bo vršil v Ljubljani v proslavo stoletnice Beethovne smrti, se bo vršil v ponedeljek, dne 22. novembra t. l. v veliki dvorani hotela Union. Na sporedu so tri Beethovne skladbe, in sicer dve overturi in klavirski koncert, katerega izvaja s spremljevanjem orkestra pianist prof. Anton Trost z Dunaja. Simfonične skladbe izvaja orkester Muzike dravske divizijske oblasti, ki se je letos izdatno pomnožil ter je zopet v taki formi, da more izvajati tudi najtežja in največja

simfonična dela. Vešča in umetniška roka višjega vojaškega kapelnika dr. Čerina nam jamči, da bo ta prvi koncert v proslavo Beethovna tudi v resnici vreden nesmrtnega genija, kateremu se klanja ves kulturni svet. Predprodaja vstopnic se nahaja izključno le v Matični knjižarni, cene so običajne koncertne.

Katoliški svet

DVESTOLETNIKA SVETNISKEGA PROGLAŠENJA SV. JANEZA OD KRIŽA.

Poleg jubilejev sv. Alojzija in sv. Stanislava Kostke obhajamo letos tudi 200letnico, odkar je bil za svetnika proglašen veliki španski karmeličan sv. Janez od Križa. Ob tej priliki ga je sv. Cerkev posebno proslavila: Sv. oče Pij XI. ga je zaradi njegove učenosti in sv. življenja proglašil za cerkvenega učnika. Karmeličanski red se je odlike svojega sobrata posebno razveselil. Pa ne le ta. Vsi, ki dobro poznajo sv. Janeza od Križa, po njegovih učenih in globokih spisih in pesnitvah, so že davno želeli in prosili, da bi ga sv. Cerkev uvrstila med svoje odlične učnike, kot so sv. Gregor Veliki, sv. Bernard, sv. Bonaventura in drugi. Ta želja je torej letos izpolnjena v veliko radost širnega katoliškega sveta.

Sv. Janez od Križa je bil rojen 24. junija 1542 v mestecu Fontiveros pri Avila v Španiji. Z 21. letom je vstopil v karmeličanski red. Ker je bil nenavadno nadarjen, so ga poslali na univerzo v Salamanko, kjer je študiral modroslovje in bogoslovje. V duhovnika posvečen je začel med karmeličani izvrševati reformo, ki jo je sv. Terezija Jezusova uvedla v ženskih samostanih, to je življenje po prvotnem strogem pravilu karmeličanskega reda. Tekom stoletij se je bilo namreč marsikaj zrahljalo. Prestopil je torej h karmelitom strožjega reda in postal tako v tem redu temeljni kamen. Zato pomeni pri karmelitih sv. Janez od Križa isto, kar pri karmeličankah velika ustanovnica in redovna mati, sv. Terezija. Sv. Janez od Križa je umrl 14. decembra 1591.

Njegovi spisi in mistične pesnitve, med njimi »Pot na karmelsko goro«, »Duhovni spev duše in Kristusa«, »Temna noč duše«, »Živi plamen ljubezni«, »Trnje duha« itd. so, dasi nekoliko težko razumljivi, ker zahtevajo temeljite poglobitve, prava kratka šola kršč. popolnosti. Pismo sv. očeta, s katerim je proglasil sv. Janeza od Križa za svetnika, pravi: »Mistična teologija sv. Janeza od Križa je polna nebeške modrosti.« Med učniki višjega notranjega življenja ima sv. Janez gotovo prvenstvo, ker govori o najtežjih dušnih vprašanjih pač iz svoje bogate izkušnje. V vzornem novem nemškem prevodu so prva štiri izmed gori imenovanih del svetnikovih izšla v zalozi Theatiner-Verlag v Monakovem.

Po vsem katoliškem svetu obhajajo slovesnosti v čast sv. Janezu od Križa. Zlasti karmelski samostani tekmujejo v proslavljanju svojega sv. redovnega očeta. Po skromnih močeh mu posvetimo tudi pri nas posebno slovesnost, ki bo v nedeljo, 21. novembra v karmelski cerkvi na Selu. Ob 8 bo peta sv. maša. Popoldne ob pol 4 pridiga in pete liturgije.

Naj nam sv. Janez od Križa izprosi luči, da bi bolj in bolj spoznali lepoto notranjega duhovnega življenja in naj nam bo vodnik do večnostne karmelske gore!

Sport

Razbita glavna skupščina LNP.

Na glavnih skupščinah ljubljanske nogometne podzveze odmevajo že več let posebno razločno in posebno mučno nezdružbe razmere v našem sportnem življenju. Skupščine LNP, ki so bile prva leta odlične manifestacije sportne misli v naših krajih, so postale torišče srditih medklubskih bojev in nesloge. Vendar se še nobena skupščina LNP, tudi še nobena skupščina drugih nogometnih podzvez v državi ni končala tako škandalozno kot nedeljska izredna glavna skupščina LNP. Med zasedanjem skupščine se je namreč vrnila v lokal večja skupina neodgovornih ljudi, ki je skupščino najprej prekinila, nato pa povzročila intervencijo policije in predčasen zaključek po delegatu nogometne zveze iz Zagreba.

Kaj je pravi povod tem nevzdržnim razmeram, je težko reči. Brez dvoma pa je, da neprijateljski odnosi med Ilirijo in Primorjem, ki se jih navadno navaja in smatra za vzrok tem razmeram, nikakor niso pravi povod. Potek nedeljske skupščine ter očitno naprej pripravljani in organizirani nastop ljudi, ki so se vsilili med predstavnike 24 klubov LNP ter razbili skupščino, dokazuje, da tu ne gre za navaden medklubski boj, temveč, da se naši klubi bore tu za demokratizem, za poštenost in za moralno v našem sportnem življenju, da gre tu za nič manj kot za eksistenco slovenskega sporta. Razmerje glasov na nedeljski glavni skupščini kaže, da so strnjeni danes v tej smeri skoro vsi specifično domači klubi — 17 izmed 24 —, popoldanske konference med klubskimi delegati v Ljubljanskem dvoru pa so pokazale tudi, da bo to število še narastlo in da so klubi spoznali, da je treba bojevati započeti boj brezpogojno do končnega izčiščenja, tudi za ceno najtežjih žrtev.

Delegat zveze iz Zagreba je zagrozil po nedeljski skupščini z ozirom na obstoječe razmere z razpustom LNP in s podreditvijo slovenskega sporta zagrebški podzvezi. Ali je mar to cilj ljudi, ki so razbili izredno glavno skupščino, in ljudi, ki so naprej organizirali ta čin? Vprašamo se, katero društvo, ki so mu na srcu koristi slovenskega sporta, more podpirati tako akcijo ali celo v njej sodelovati?

Vprašati se moramo dalje, zakaj vztraja sedanja uprava podzveze že podruho leto proti volji večine svojih klubov na vodstvu podzveze? Zakaj se skuša tako krčevito in za vsako ceno vzdržati na krmilu?

Nedeljska izredna glavna skupščina LNP se je vršila na odredbo zveze. Izvršiti bi morala ne-

katero spremembo pravil, predvsem pa izvesti porcijonalne volitve nove uprave. Zastopanih je bilo na skupščini 24 klubov. Ob 10 sklicana skupščina je bila otvorena po več kot enurni zamudi s poročilom verificacijskega odbora. Odborila je verificiranje 23 pooblastil, ki jih je našel verificacijski osek popolnoma v redu, odklonila pa priznanje pooblastila mariborske Svobode, ki je izstavila kar 4 različne poverilnice. Sledilo je nato kratko poročilo tajnika o delovanju v pretekli poslovni dobi. Med tajniškimi poročili se je vrnila v skupščinski lokal skupina akademikov, ki so samo začasno v Ljubljani, ter si prilastila besedo, češ, da predstavlja petorico novih ljubljanskih klubov, ki doslej še ni sprejeta v zvezo. Skupščina je vsled tega pred otvoritvijo debate o tajniškem poročilu sklenila s 16:6 glasovom, da se morajo vsi tisti, ki po pravilih nimajo pravice pristopitovanja, umakniti. Ker se elementi, ki so motili skupščino, temu sklepu niso pokorili, je moral intervenirati oddelek policije, ki je hotel odstraniti nepoklicane. Delegat zveze je v nastali kočljivi situaciji nato skupščino predčasno zaključil. — Ako ugotovimo izrecno še to, da so delegati klubov nastopali vsekolj stvarno in da so bila z njihove strani podana vsa jamstva, da se skupščina legalno in v redu razvija — da delegatov torej ne zadene nikaka krivda na razbiču skupščine, smo povedali za enkrat vse. Nadaljnji razvoj položaja zavis izključno le od JNS v Zagrebu.

Nogometne tekme zadnjih dni bomo našli jutri, ko bomo imeli ves seznam skupaj. Dve reči samo bomo povedali. Dunajska »Austria« ima od kapitala 200 milijonov kron zbranih že 175 milijonov. Prvenstvo profesionalov sedaj takole izgleda: BAC ima že 15 točk, a v nevarno bližino mu je prišel FAC s 13 točkami; na tretjem mestu je Simmering s 12 točkami, na četrtem Admiru s 11. Rapid jih ima 9, Wacker 8, Vienna 7, Amateri 7, Sportklub 5, Hakoah 5, Slovan 4, WAC 2. Rudolfshügel 2.

Vierköter bo šel v Ameriko, v mesto Los Angeles. Prva njegova naloga bo ta, da bo plaval na otočje S. Catalina, pred tem mestom ležeče. Pot do tja je okoli 5 km daljša kot Kanal in je še nihče ni premeril. — S potovanjem Borgga v Ameriko ne bo nič. Dobil je doma na Švedskem dobro službo in bo kar tam ostal. — Weissmueller je začel plavati na daljše razdalje in ima tudi tu uspeh. — Argentinski prvak Zovilla plava vsak dan bolje in je v strah Amerikancev pred njim upravičen. — Kalifornijski Gerratti je plaval 100 y prosto v 1:02.4. Šele 14 let stari ameriški učenec Kofac (Čeh?) je plaval 100 y v 55.2, nov šolarski rekord (doslej znani Kealoha 55.4).

Nemška prvenstva lahke atletike 1927 bodo v toliko nova, da ne bo več vrste 3×1000 m, za to pa 4×400 in 4×1500 m. Izvajala se bodo 6. in 7. avgusta v Breslau povodom tedanjih ženskih prvenstev.

K ameriškim avtomobilnim prvenstvom spada tudi dirkanje na 200 milj. To dirko je dobil H. Hartz, prevozniki razdaljo v 1:37:21, kar pomeni na uro 198.33 km.

Hockey na ledu je v Ameriki zelo priljubljen sport. To je seveda takoj videl tudi Tex Rickard in je priredil v Madison Square Gardenu v pretekli seziji 62 matchev, ki jim je prisostovalo 473.000 oseb, povprečno torej ca. 7500 oseb. Najbolj je vlekle kanadske profesionalno moštvo, ki je privabilo 17.500 gledavcev. Amaterski prvenstveni boj med univerzama Princetown in Yale je gledalo 15.000 ljudi. — Borba med Parizom in Antwerpom se bo vršila 21. novembra v Antwerp, revanšna borba pa 4. decembra v Parizu. — Mala norveška prvakinja Sonja Hennil že trenira. V tem imajo pa Skandinavci pred nami res veliko prednost, da lahko tako dolgo trenirajo.

Bokser Criqui se je utrudil; po prihodu iz Južne Amerike, — pravi, ne bo več boksal, temveč bo samo še manager. Je boljše tako. — Dempseyev boj z Berlenbachom bo vseeno zelo privlačna točka. Dempsey se vidi, da se pretaka v njem raznovrstna kri; židovska lokavost mu ne da, da bi odnehal, po konci ga drži irska trdnost, indijanska kri mu daje hitrost in gibčnost. Hoče na vsak način, da se zopet kvalificira za boj s Tunneyem. In bo tudi zmagal. »Tunney je fabrikant bokser«, smo brali. Sabri Mahir je dejal, da je Dempsey še danes najboljši in da lahko vsakogar premaga, če le hoče. Vsi strokovnjaki soglašajo v tej sodbi. In tudi njegova mlada žena ne mara, da bi bil njen mož »bivši« prvak. O tem pa prihodnjič!

Naznanila

»Edinost« ima sestanek v petek zvečer ob 8 v Rokodelskem domu. Da smo vsi točni!

Merkurjev jour fix se vrši v četrtek dne 18. novembra ob 8. uri zvečer v restavraciji »Zvezdca«. — Odbor.

Prosvetno društvo v Rajhenburgu vprizori v nedeljo 21. novembra t. l. ob 3 popoldne burko dvodeljanko s petjem »Pogodbac«.

Darovi

Podpornemu društvu slepih v Ljubljani, Wofova ulica 12, so darovali: Uradništvo strojnega oddelka ravnateljsva državnih železnic, Ljubljana, Din 172.50 kot preostanek od nabranih prispevkov za cvetje na krsto pokojne ge. Helene Premelj, osebo ravnateljsva državnih železnic Din 144.—, Agnola A., tu, Din 500.—, Škamlec O., Sv. Andraž, Din 10.—, Ježek Matej, Begunje, Din 20.—, Mestni občinski urad Šostanj Din 50.—, župnijski urad Sv. Lovrenc na Dr. Polju. Vsem darovalcem najpriskrnejša hvala. — Odbor.

Izpred sodišča

Zmerjal je kot fижakar... Kmet Feliks iz Bohinja je prišel v hudo navskriž s § 104. K njemu je namreč prišel vljuden finančni strožnik ter ga opozoril, da ne sme izvrševati obrti izvoška, ker da je koncesija na ime njegovega sina, ki je pa sedaj v državni službi. Feliks bi moral prepisati koncesijo nase. To pa je strašno raztogotilo Feliksa, ki je pričel ves jezen kričati: »Kaj vas pa briga moja kočija? Imate še premalo šol, da bi me rihitali! V šolo pojdit, da se kaj naučite. Ali sploh nimate drugega dela, kakor da mene sekirate, kaj? Me kar na miru pustite. Če bi vas »šmirale«, bi me pa ne sekirali!« Navedel je še precejšno količino žaljivih trditve, ki jih pa žal ne moremo objaviti, so ne prehude! Sodnik mu čita levite: Najmanj desetkrat je bil že kaznovan radi prestopka predpisov proti živinski kugi, radi tepeža, radi zmerjanja etc. Ko pa prebere sodnik orožniško spričevalo, da je bil Feliks kaznovan tudi radi tatvine, plane ta ves ogorčen in vzkligne: »Kaj, jaz radi tatvine?« Sodnik mu pa pojasni, da je to le pomota orožnikov. Feliks je imel srečo. Dobil je le 250 Din kazni, če jih pa ne spravi skupaj, mu pa sodišče plača pet dni košče in kvartirja. Sodnik mu po proglasitvi razsodbe prijateljsko pojasni: »Ja vidite, malo smo vam prisodili. Saj vemo, da ste hud človek in še fижakar povrh!« Da so mestni fижakarji tako hudi, zlasti dunajski in ljubljanski, mi je znano, da pa so tudi podeželniki taki, tega nisem vedel!

Gospodarstvo

Vladni svetnik, Franjo Zupnek.

Najhitrejša železniška zveza Slovenije z morjem.

II.

A) Musilov trasni načrt.

Musilova železniška trasa zapusti Kočevje v morskem višini 471 m, ter pelje južno proti Livoldu, katero vas doseže v višini 460 m. Za tem se začne ta trasa dvigati proti višini Skorten (757 m), katero odločno v en kilometru dolgem predoru prekorači, ter doseže v 10 km med Rogatim vrhom in Stalcarji, južno od Stalcarjev na tam projektirano istoimensko postajo v višini 564 m. Od tu začne proga padati v južni smeri in se obrne pri vasi Briga proti vzhodu, kjer obenem preide v plazovit teren (v škrljasto-dričasto formacijo) ter doseže severno od Banje Loke tam projektirano enakomerno postajo v 20 km. Za tem se ta trasa obrne v velikem loku proti zahodu, kjer krene pod višino Vršič v veliki serpentin nazaj proti vzhodu in nad vasio Fara zopet proti jugozahodu, kjer doseže v 80 km vasi Pirče in Petrino, med katerima je projektirana postaja Brod ob Kupi. Zatem prekorači trasa v višini 220 m po dolgem mostu reko Kupo. Od tu se strmo dviguje in pelje v južni smeri proti izviru zapadne Kupice do Male Lešnice, kjer se obrne proti vzhodu in severovzhodu, da prekorači dolino vzhodne Kupice na dolgem in visokem vijaduktu, ter preide na južnovzhodno pobočje iz izrazito plazovitih ilovnatih-škrljastih formacij sestojčih višin Zakraje (501 m) in Planine (487 m). V teh hribih je projektiran krožni predor z radijem ca. 500 m in doseže v 41 km postajo Zakraje. Od te postaje se dviga trasa enakomerno v vzhodni smeri, prereže strmo in razorano višino Gorica v daljšem predoru, ter pripelje na strahovit razorano in po globokih vodnih jarkih v 14 do 15 grebenov razporedjeno severno pobočje onih višin, katere se raztezajo od Skrada do Brod Moravice in sicer Trst vrh 638 m, Slime-Zrnovca 638 m in višine Lovkica, katere spadajo vse v poprek k najbolj nevarnemu plazovitemu terenu. Samo na travertiranje tega strmega, globoko razjedene in plazovitega pobočja zgraditi bi se moralo najmanj 18 do 14 predorov, dalje 12 do 14 visokih nasipov in vijaduktov in vse to pri nepretrganem vzponu od 25 in več pro mille.

Ta proga doseže v 49,5 km pri dosedanjem izogibalšču (Betriebsausweichung) Brod Moravice in se spoji z bivšo ogrsko državno železnico Zagreb-Sušak-Reka ravno v nasprotni smeri prometa, ki je usmerjen proti morju tako, da se bodo morali vsi vlaki obrniti v nasprotno smer.

Dolžina te železniške trase znaša 49 in pol kilometrov, h katerim moramo pa pridejati še najmanj dva do tri kilometre proge v najbolj razoranih soteskah Zgornje Dobre pri Brod Moravicah, potrebnih za preokretanje in obračanje vlakov.

Ker doseže moja nova trasa Kočevje-Stalcarji-Cabar-Gerovo-Delnice direktno v središču in glavnem mestu Gorskoga kotara — v Delnicah reško progo, se mora zgoraj navedeni dolžini prišteti še dolžina proge Brod Moravice-Delnice, ki znaša 19 km in z višinsko razliko 147 metrov.

Skupna višinska razlika vzponov in padcev te železniške trase od Kočevja do Delnic znaša 962 m. Ker pa znašajo vsponi na tej Musilovi trasi in na stari reški progi povprečno 20 do 25 pro mille, se mora na vsakih 100 metrov višinske difference prišteti najmanj po 5 km prometne dolžine tako, da se mora dejanski razdalji 49,5 km plus 19 km prišteti še 48 obratnih kilometrov, da dobimo pravo prometno dolžino Musilove trase Kočevje-Brod Moravice-Delnice: 116,5 tarifnih km.

Končno bi bilo pripomniti, da prereže ta trasa skoro izključno v celi svoji dolžini le kamnite in gole pašnike ter puste gmlajne, da ne doseže nikakih večjih industrijskih ali tvorniških podjetij oziroma krajev, da ne tangira nikakih večjih gozdnih kompleksov, ter da končno tudi ne more omogočiti izkoriščanja raznih podzemeljskih zakladov, ki se v bližini te trase sploh ne nahajajo.

Vašle tega je ta trasa v narodno-gospodarskem, industrijskem in prometno-političnem oziru popolnoma brezpomembna, ter bi se ne mogla iz lokalnih virov in lokalnega prometa niti od daleka rentirati.

B) Klodič-Hrovatova trasa.

Klodič-Hrovatova trasa ima isto tako svoje izhodišče v Kočevju, katerega zapusti v višini 471 m. Ta trasa se obrne takoj proti vzhodu in jugovzhodu ter doseže v 8 km postajo Mozolj v morskem višini 510 m, pelje mimo Reintala do postaje Knežja Lipo, katero doseže v 16 km v višini 519 m (praviloma 545 m). Od tu se obrne proti

ga proti severovzhodu in pelje južno mimo Nemške Loke, katero doseže v 21 km in višini 464 m (praviloma 481 m). Kajti ako bi se morala trasa med Knežjo Lipo in Nemško Loko po projektiranih načrtih tako nizko zgraditi, potem bi se moral med Knežjo Lipo in Nemško Loko napraviti najmanj nad 2 km dolg predor. Najvišji prelaz glavne deželne ceste med Knežjo Lipo in Nemško Loko, ki leži v globoki kraški kotlini osamljena, na kraju Videm, ima namreč 593 m. Za tem se obrne trasa pri postaji Nemška Loka proti jugovzhodu in pride v 28 km na postajo Stari trg, projektirano med Pregradom in Starim trgom v višini 879 m. Od te postaje se obrne trasa zopet vzhodno in pelje južno od Starega trga naprej skozi skrajno nevarna plazovita, silno strma leva pobočja globoko vrezane reke Kupe, ki se je tukaj, v tem ilovnatu-škrljastem plazovitem terenu globoko ujedla. To nevarno pobočje je po številnih vodnih grapah in mestoma zelo globokih udrtinah popolnoma razorano, tako da bo treba za to traso, kakor pri zgoraj omenjeni Musilovi trasi, zgraditi celo vrsto predorov, presekov, nasipov in vijaduktov, ako bo to v tem silno strmem, plazovitem terenu sploh mogoče. Ta teren drži vseskozi do Slnjega vrha in na desnem bregu Kupe do Severina. Na to prekorači trasa v 40 km reko Kupo na visokem počevno-bezno izpeljanem mogočem vijaduktnem mostu, katerega dolžina bo znašala po tozadevnih načrtih več kot pol kilometra. Višina Kupe na tej točki znaša 172 m, ter leži torej prehod te trase čez Kupo za 50 m nižje kot oni Musilove trase pri Brodu na Kupi. Prehod sam je pa radi skrajno neugodnega, plazovitega terena dosti bolj neugoden kot pri Brodu na Kupi. Nato se začne trasa dvigati s strmecem do 25 pro mille v vzhodni smeri, enako kakor je dosedaj padala, in doseže v 44 km južno od Severina na Kupi projektirano istoimensko postajo v višini 259 m. V tej postaji se združi glavna trasa s projektirano stransko progo Črnomelj-Vinica-Severin na Kupi. Sele 1 km južno od postaje Severin na Kupi se obrne končno ta trasa, ki naj spaja Slovenijo oziroma Kočevje z našim zapadno-ležečim Kvarnerom, proti zapadu in severozapadu in doseže v 50,5 km postajo Lukovdol v višini 398 m. Takoj po izhodu iz te postaje se obrne trasa jugozapadno in prereže v 4 in pol do 5 km dolgem predoru višino Lovnik (902 m), ter doseže po dosedanjih načrtih 3 km zapadno od dosedanje postaje Vrbovsko v morskem višini 392 metrov bivšo ogrsko državno železnico Zagreb-Sušak-Reka.

Opozoriti moram še posebno na dejstvo, da leži južni izhod predora Lovnik isto tako v mokrotnem, glinasto-škrljastem terenu, ki spremlja za tem globoko sotesko reke Dobra v celem toku čez Srpske Moravice-Brod Moravice do Skrada.

Po najnovejših dispozicijah in pojasnilih projektantov Klodič-Hrovatove trase so se načrti očitno spremenili v tem smislu, da se je prehod te črte čez reko Kupo zvišal in, da bi se predor višje od Lukovdola izpeljal direktno na postajo reške železnice Srpske Moravice, kjer se začne najnevarnejše strmine na reški železnici z vsponi do 25 pro mille in čez na progi čez Brod Moravice in Skrad do Delnic. To se je zgodilo najbrž radi tega, da se centripetalni vzhodni tek te železnice skrajša in da se dobi na stroške podaljšanege predora Lovnik v razširjeni soteski Dobre pri Srpskih Moravicah boljši stik z reško železnico progo, očitno pa, ker je že tam stajališče za priprezno in težke gorske lokomotive, dočim je soteska pri dosedaj projektiranih stiku te trase z reško železnico v Vrbovskem Severu tako ozka in neugodna, da bi ne bilo mogoče napraviti kolikšne večje kolodvorske naprave in niti najmanjših industrijskih podjetij. Tudi promet proti Ogulinu in Splitu bi se moral na tej progi vršiti le z obračanjem vlakov in lokomotiv.

Od nove postaje Vrbovsko-Sever oziroma od Srpskih Moravic naj bi se vršil potem na tej enotni, že dolgo pred vojno samo za hrvaški in ogrski izvoz in uvoz nezadostujoči železniški promet ves promet Slovenije, ki ga je pred vojno jedva zmagovala dvojnina in z največ 11 pro mille znašajočimi vsponi zidana južna železnica v Trst in Reko. Kako bi bilo to pri toliko povečanem prometu, pri tako strmi in po sedanjih vremenskih katastrofah tako ogroženi enotni progi kot je reška železnica od Srpskih Moravic čez Brod Moravice in Skrad do Delnic, mogoče, je popolnoma nerazumljivo — in kakor bomo pozneje videli tudi neizvršljivo!

Dolžina nove trase Kočevje-Severin na Kupi—Vrbovsko-Sever znaša po znanih načrtih 58,7 kilometrov in z novo postajo Vrbovsko-Sever 59,4 km. Dolžina zvezne trase Črnomelj-Vinica-Severin na Kupi pa 24 km. Potem takem merijo obe novi trasi 83,4 km. K tej dolžini se mora še priracunati daljša reške proge Vrbovsko-Sever

do Delnic, kamor moram z novo morskoro zvezno traso na vsak način dospeti z 88 km.

Skupna dejanska daljina Klodič-Hrovatove proge Kočevje-Vrbovsko-Sever-Delnice znaša torej 97,4 km. Ker znašajo vsponi-strmel in padci na tej progi Kočevje-Severin na Kupi—Vrbovsko-Sever-Delnice 1097 metrov in ker znašajo vsponi večinoma 20—25 pro mille se mora k zgornji efektivni kilometerski daljanci priracunati najmanj še 48 obratnih kilometrov, tako da znaša dejanska prometno-tarifna dolžina nove Klodičeve trase Kočevje-Severin na Kupi—Vrbovsko-Sever-Delnice 145 km.

V gospodarskem, industrijskem in prometnem oziru, bi bilo poudariti, da ta trasa tangira samo v delu proge Reintal-Knežja Lipo do Nemške Loke večje gozdove, dočim večji del te proge — očitno pa oni od Pregrada naprej do Lukovdola, vozi le po pustih in praznih pokrajinah kot Musilova trasa, v katerih ni nikakih večjih industrijskih podjetij in kateri tudi ni nikakih podzemeljskih zakladov, katerih izkoriščanje bi se izplačalo.

Hmelj. Na hmeljskih tržiščih se je v zadnjih dneh pojavila živahnost. V Zatu (CSR) se dnevno proda 100—200 bal. Tudi cene so se nekoliko zvišale. Prvorstno blago se prodaja po 4150—4500, srednje pa po 3900—4150 Kč za 50 kg. — V Vojvodini je kupčija zelo živahna. V rokah producentov se nahaja še kakih 1000—1500 met. stotov. V Sloveniji je gotovo že prodanih 90% in le 10% produkcije, kakih 150—200 met. stotov se nahaja še v rokah producentov.

Vojvodinci za boljšo zvezo Slovenije : Vojvodinci, Vojvodinski gospodarski krogi so v četrti tek obdržali konferenco o vprašanju nove železniške mreže. V tozadevni resoluciji, ki je bila soglasno sprejeta, se tudi zahteva, da se vse proge, ki vodijo iz Vojvodine v Slovenijo spremenijo v prvovrstne proge in sicer radi tega, ker je potrebno, da se pospeši prevoz vojvodinskega žita v Slovenijo in olajša dobava drv. iz Slovenije.

Gibanje cen v veletrgovini v mesecu oktobru. Belgrajski »Privredni Pregled« prinaša indekse številke o gibanju cen v veletrgovini za mesec september in oktober. Celokupni indeks se je v tem času dvignil za 3,5% in sicer v septembru od 1443 na 1459 in v oktobru od 1459 na 1494. V avgustu je naš indeks cen dosegel najnižjo točko (1443), vendar je indeks za oktober še vadno za 102 točki ali 6,4% nižji kot januarjski indeks. Cene poljedelskih proizvodov so se napram cenam v septembru dvignile za 3%, vendar so bile napram cenam v avgustu za 3,5% nižje. Cene živine in živalskih proizvodov so se v obeh mesecih dvignile za 12%, ravno tako cene sadju in sadnih proizvodov za 12%, cene gradbenega materiala pa za 4,5%. Cene kolonijalnega blaga so se za malenkost znižale, cene industrijskih proizvodov pa so se dvignile za 3,5%.

Predvojne srbske rente. V zadnjem času se je razvila živahna spekulacija s predvojnimi srbskimi rentami v Jugoslaviji kakor tudi v Franciji in Nemčiji. Gotovi agenti plačujejo pri nas za rento v nominalnem znesku 500 Din 1000—1500 Din. Ti agenti kupujejo na račun pariških spekulantov, med katerimi se nahajajo tudi naši državljani. Ti spekulanti se trudijo z vsemi silami, da bi našo državo prisilili, da prizna zlati nominalne teh rent. Nemčija pa kupuje te rente baje z namenom, da nam jih vrne na račun reparacij, seveda tudi po zlatem nominalu.

Nemško-jugoslovanska trgovina. Po uradni štatski statistiki je Jugoslavija v prvi polovici t. l. uvozila v Nemčijo za 34,7 milijonov mark, dočim je Nemčija k nam izvozila za 33,8 milijona mark. Jugoslavija je v Nemčijo uvažala: Za 5,2 milijona mark mesa, slanine in klobas ter za 11,1 milijona mark jajc. Nemčija je v omenjenem razdobju izvozila k nam: Za 5,6 milijona lezeza in železnine, od tega za 4,8 milijona mark delov strojev, želez. mater.; nadalje za 5,8 milijona mark tekstilij; za 3,7 milijona kemičnih produktov, barv; za 4,6 milijona strojev (razen električnih); za 1,4 milijona usnja in produktov.

Vprašanje svobodne cene na Sušaku. Gospodarski krogi severne Dalmacije so se ponovno obrnili na vlado s prošnjo, da bi se v sušakiški luki osnovala svobodna cena. V kratkem bodo zainteresirani gospodarski krogi sklicali tozadevno anketo, ker se smatra, da je to vprašanje zelo aktualno, posebno sedaj, ko Ogrska razmotriva, preko katere jadranske luke naj usmeri svoj izvoz.

Zemaljska banka v Belgradu bo potom izdaje novih prvenstvenih delnic povečala delniško glavnico od 20 na 30 milijonov Din. Nove delnice bodo imele prvenstveno pravico na 10% dividendo.

Naše tovarne vžigalce in švedski vžigaleni trust. Pred kratkim se je poročalo, da namerava švedski vžigalčni trust kupiti znano češkoslovaško tovarno vžigalce »Soloc«, ki je s precejšnjim kapitalom udeležena pri tovarni vžigalce »Drava« d. d. Iz tega se je sklepalo, da bo tudi naša industrija

vžigalce prišla v odvisnost od švedskega vžigalnega kartela. Kakor se poroča iz Prage, je ravnanje tovarne »Soloc« demantiralo to vest.

Konjunktura v češkoslovaškem premogarstvu, ki je nastala kot posledica štrajka angleških rudarjev, se izraža predvsem v številkah češkoslovaške izvozne statistike. V tretjem četrtletju je češkoslovaška izvozila 945.000 ton črnega premoga (643.000 ton ali 214% več kot v II. četrtletju) in 702.000 ton rjavega premoga (194.000 ton ali 80% več kot v II. četrtletju).

Vprašanje eksportno-kreditnega zavarovanja v Avstriji. V plenarni seji strokovnjakov za eksportno kreditno zavarovanje, ki se je vršilo pred nekaj dnevi na Dunaju, se je določilo, da se ima v ta namen ustanoviti posebna delniška družba z glavnico 5 milijonov šilingov, ki se bo pečala izključno s kreditnim zavarovanjem. Izvozna trgovina pričakuje od kreditnega zavarovanja velike koristi.

Avstrijska poštna hranilnica in Bosel. Pred kratkim so razburile avstrijsko javnost vesti o ogromnih izgubah Avstrijske poštne hranilnice. Po izjavi predsednika Avstrijske narodne banke dr. Reischla je poštna hranilnica v zadnjih letih izgubila nič manj kot 110 milijonov šilingov (kar predstavlja v našem denarju 880 milijonov Din). Pri zgbonosnih kupčijah poštne hranilnice je igral veliko vlogo predsednik Union banke Bosel. Zadnji dolgje poštne hranilnice 80 milijonov šilingov (640 milijonov Din), za kar je založil 3 milijone komadov delnic Union banke, ki pa vsled padca teh delnic že dolgo ne krijejo več ta dolg v celoti. Bosel je sedaj primoran prodati te delnice. Odstopil je tudi kot predsednik Union banke, ene največjih bank v Avstriji. Kot kupec teh delnic in s tem tudi večine v upravi banke se interesira predvsem banka Speyer-Elissen iz Frankfurta. Union banka bo najbrže prešla v roke nemških kapitalistov.

Borza

Dne 15. novembra 1928.

DENAR.

Zagreb. Berlin 18.465—13.495 (18.49 bl.), Italija 233.32—235.32 (234.50), London 274.60—275.40 (275), Newyork 56.53—56.73 (56.63), Pariz 190.25—192 (189), Praga 167.70—168.50 (167.70—168.50), Dunaj 7.97 den. (8.00), Curih 10.9275—10.9575).

Curih. Belgrad 9.145 (9.14), Budimpešta 72.50 (72.60), Berlin 123.125 (123.15), Italija 21.375 (21.40), London 25.18125 (25.15), Newyork 518.50 (518.50), Pariz 17.33 (17.25), Praga 15.35 (15.36), Dunaj 73.075 (73.10).

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 74—78, vojna odškodnina 325 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 194—198, Ljubl. kreditna 140 den., Prastrediona 865—868, Kred. zavod 165—175, Strojne 100 den., Trbovlje 330 den., Vevče 105 den., Stavbna 55—65, Sešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 77 bl., agrari 44—44.50, vojna odškodnina 331.50—332, kasa 331.50—332, dec. 333.50—334, Hrv. esk. 100—100.50, Kred. 100—102, Hipobanka 56.50—57, Jugobanka 95—96, Prastrediona 865—867.50, Ljublj. kreditna 143 zaklj. Srpska 130 den., Etno 142 zaklj., Drava 348 zaklj., Ragusea 410 zaklj., Sečerača 400—425, Nihag 12 bl., Guimann 240—240, Slavex 100 den., Slavonija 33—34.50, Trbovlje 330—342, Vevče 105 den., Našice 1290 bl.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Hrastovi hloidi, od 25 cm prem. napr., od 3 m dolž. napr., fco nakl. postaja 2 vag. 350—350, zaklj. 850, hrastova drva, sveža, fco nakl. post., za 100 kg 16 den., deske (smreka, jelka), od 50 mm, paralelne, 4 m dolž., I, II, III, monte, fco meja 520 bl.

Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka 76-77, 2%, fco nakl. post. 307.50 bl., pšenica 75-76, fco vag. naklad. post. 202.50 bl., koruza umetno sušena, fco vag. nakl. post. 170 bl.; koruza nova, času primerno suha, fco vag. nakl. post. 135 bl.; koruza nova, času primerno suha, za december, fco vag. nakl. post. 140 bl.; koruza nova, času primerno suha, za januar, fco vag. nakl. post. 145 bl.; žitkvantni baranjski, fco vagon nakl. postaja 235 bl.; koruza nova v storžu, fco vag. nakl. post. 90 bl.; ajda prekmurska, fco vag. nakl. post. 335 bl.; rž, 71-72, 2 odstot., fco vag. nakl. post. 217.50 bl.; oves novi, fco vag. nakl. postaja 165 bl.; ječmen krmilni, 62-63, fco vag. nakl. postaja 170 bl.; ječmen krmilni, 63-64, fco vag. nakl. postaja 180 bl.; ječmen letni, 65-66, fco vag. nakl. post. 192.50 bl.; otrobi drobnj, fco vag. nakl. post. 125 bl.; fižol beli, 3-4 odstot. fco vag. nakl. post. 180 bl.; fižol rmeni, 3-4 odstot., fco vag. naklad. post. 180 bl.; krompir, fco vag. slov. postaja 135 bl.; laneno seme, fco Ljubljana 380 den.; laneno seme Podravina, fco Ljubljana 370 den.

Sir H. Rider Haggard:

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Vseh teh reči sem se spomnil pozneje, ampak tisti čas jih niti videl nisem. Kakor hitro smo dospeli na ravno streho, so me zgrabili in vlekli h kolesastemu kamnu. Tukaj so mi opasali usnjat pas, ki je bil privezan z vrvoj k obroču sredi kamna; ta vrv je bila tako dolga, da sem se mogel gibati do roba kamna in nič dalje. Nato so mi dali v roko sulico z ostjo iz kremena; enako sulico sta dobila ujetnika, ki sta prišla z menoj vred tja gori. Z znamenji so mi pojasnjevali, da se moram bojevati z njima. Ona dva sta morala kamen naskakovati, jaz pa braniti. Prišlo mi je na misel, da bi bil morebiti prost, ako bi ubil v boju ta dva ujetnika. Da bi jima vzel njihovo, ako bi bilo mogoče. Zdajci je dal veliki duhovnik znamenje in ukazal ujetnikoma, da me napadata. Reveža pa sta bila od strahu pred smrtjo kakor odrevenela, da niti ganiti nista mogla. Zavoljo tega so jih začeli duhovniki pretepali z usnjatimi pasovi, tako da sta naposled tuleč od bolečin planila proti meni. Eden je dospel do kamna in skočil nanj malo pred drugim in jaz sem ga sunil z sulico v roko. Mahoma je vrgel orožje od sebe in zbežal, za njim pa njegov tovariš. Nobelega poguma nista imela in tudi vse bičanje, ki sta ga bila zopet deležna, ju ni ni moglo pripraviti do tega, da bi se še enkrat obrnila proti meni.

Ko so duhovniki spoznali, da jima ne morejo vteptati poguma, so sklenili, da jima naredijo konec. Med šumom godbo in petjem so zgrabili onega, katerega sem bil sunil s sulico, in ga vlekli k velikemu

kamnu iz črnega mramorja, ki je bil pravzaprav kamen, na katerem so žrtvovali svojim bogovom žrtve. Vrgli so ga na kamen, prsi obrnjene navzgor. V tem položaju ga je držalo pet duhovnov; dva za roke, dva za noge in eden za glavo. Veliki duhovnik, prav tisti, ki je meni tipal srce, si je oblekel škrlatasto haljo, zmolił nekako molitev, vzdignil zakrivljen nož iz kremenastega stekla ali icli, in z enim samim sunkom razparal nesrečniku prsa in opravil starodavno daritev solncu.

V tem trenutku se je vsa množica ljudi spodaj na trgu, ki je videla vse to krvavo dejanje, vrgla na tla in klečala toliko časa, dokler niso vrgli daritve v zlato kadilnico pred soho bogu Huicelkotla. Nato so se strašni duhovniki vrgli na truplo in ga glasno vzdikajoč nesli do roba piramide ali teokali, kjer so ga zvalili po strmi strani nizdol. Ob vzdignju strmine so drugi možaki, ki so čakali tam, vzdignili telmo in ga nesli proč; v kakšen namen, tisti čas nisem vedel.

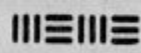
Komaj je bila prva žrtve mrtva, so zgrabili drugo in ravnali z njo kot s prvo. Množica spodaj se je zopet vrgla na kolena. Za njim pa je naposled prišla vrsta name. Čutil sem, da so me zgrabili, zavest me je zapustila in se mi je vrnila šele potem, ko sem ležal na tistem peklenem kamnu in so me duhovniki vlekli za roke, noge in glavo, da so se prsa nategovala navzgor; moja koža je bila napeta kot koža na bobnu, nad menoj pa je stal tisti človeški hudič v svojem rdečem plašču in držal nož iz stekla v roki. Nikoli ne pozabim tistega hudobnega obraza, katerega je razpaljevala sla po krvi, niti srepega pogleda njegovih oči, ko je vrgel kuštrave lase nazaj. Vendar me ni takoj zabodel, ampak je bulil vame in me zbadal z ostjo noža. Ko je paba namerjal nož in kazal z njim sempatja, se mi je dozdevalo, kakor da ležim dolga leta na žrtveniku. Naposled sem videl skozi mrglo, ki mi je omotila oči, nož, ki se je zablskal v zraku.

V trenutku pa, ko sem baš mislil, da je prišla moja zadnja ura, ga je neka roka zgrabila za nadlakti in jo zadržala, hkratu pa sem slišal nek glas, ki mu je nekaj šepnil.

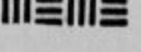
Duhovniku očitno ni bilo všeč, kar je bil slišal. Zatutil je na ves glas in planil proti meni, da bi me ubil, toda iznova ga je zgrabila neka roka, da me ni mogel z nožem. Nato je odšel v tempelj boga Kuecal-kotla, dočim sem jaz ležal na žrtveniku v neizmeren smrtnem strahu; menil sem namreč, da so sklenili, da me mučijo pred smrtjo in da so jo samo iz tega vzroka odložili.

Tako sem ležal na žrtveniku. Vroče solnce me je žgalo po prsih, od spodaj sem pa se je slišalo rahlo mrmranje tisočev in tisočev začudenega ljudstva. Ko sem ležal zlekmen na tisti strašni kameniti postelji, mi je prišlo v spomin na stotine malenkosti, na katere sem bil že pozabil, in z njimi spomini, da me mučijo pred smrtjo in da so jo samo iz tega vzroka odložili.

Navešadnje sem slišal glas bližajočih se stopinj in zamižal. Nisem mogel več prenesti pogleda na tisti grozni nož. Toda glej! Nož mi ni predrl prsi. Nenaodoma so mi razvezali roke in me postavili na noge, dasi nisem upal, da bi še kdaj stal na njih. Ker nisem mogel hoditi, so me nesli do roba ravne strehe. Tukaj je veliki duhovnik, ki me je nameraval umoriti, izpregovoril na ves glas nekaj besedi spodaj zbrani množici, med katero je završalo kakor v gozdu, kadar potegne močan veter, me objel z okrvavljenimi rokami in poljubil na čelo. Tedaj sem zopet zagledal kasika, ki me je bil ujel. Stal je zraven mene resnoben, ušfuden, s smehljajem okrog ust. Kakor se je bil smehljaj, ko me je izročil pabam, tako se je smehljaj tudi sedaj, ko me je dobil zopet iz njihovih rok.

FRIPROČANO LJUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. sv. J. O. Curwood, Kazan, volji pes. Knjaziški roman 18 Din., vezan 30 Din. — 20. sv. Ed. About, Kralji gora, 18 Din., vezan 30 Din. — 21. sv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda, 30 Din., vez. 40 Din. — 22. sv. Otrka kapljana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din., vez. 58 Din.

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVİK BARAGA Ljubljana,

Šelenburgova ulica št. 8/1
Telefon št. 950

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Gospoda duhovnika

vpok. kot dušnega pastirja, išče cerkv. podr. Sv. Križ pri Moravčah, Gorenjsko, 1½ ure od železn. postaje LAZE. — Kraj je zdrav, solnčna lega, župnišče (3 sobe), nekaj zemlje, bira, denar dohodki iz ustanove in dr. Blagohotna pojasnila daje pos. Jakob Korimšek, cerkv. ključar istotam, p. Moravče, Gorenjsko. 7917

Kdo sprejme učenca

za harmonij (klavir)? — Pogoje na upravo lista pod številko »15-7904«

PETOŠOLEC

realne gimnazije išče inštrukcije v latinščini, v francoščini in matematiki. Ponudbe na upravo pod šifro: »Petošolec«.

Trgovski VAJENEC

z 2letno službo, mora vsled opustitve trgovine iskati novo mesto v trgovini z meš. blagom. Ponudbe na očeta: Antona Lokar, Polje (Višnjagora)

Vajenca za slaščičarsko in medicinsko obrt, zdravega in močnega, z neomadeževano preteklostjo, sprejem pod pogojem 3 ali 4letne učne dobe. — Pojasnila daje: E. Stary, naslad, slaščičarna — Krško ob Savi.

Absolvent kmetijske šole, ki je pred vojno absolvirat kmet. šolo, z večletno prakso, želi stopiti v službo na večje posestvo ali podjetje zaradi domačih razmer. Nastop lahko takoj. — Dopise na upravo pod: Vesten 7837.

Krojaški VAJENEC

se sprejme s primerno izobrazbo. Hrana in stan v hiši po dogovoru. Ant. Šorp, krojač in izdelovatelj čepic. Kranj. 7893

Malo vilo

ob železnici prodam, za menjam ali dam v najem tudi brez zemljišča. — Ponudbe na upravo pod »Najemnina 600 Din«.

Enonadstr. hiša

sidana zelo solidno, v prav dobrem stanju, z velikim vrtom, se prodaja po ugodni ceni. Ponudbe na upravo »Slovenca« v MARIBORU. 7914

Preklic.

Za dolgove, katere napravlja moj sin JOSIP PEČNIK iz Stožice št. 32 na katerikoli račun, nisem jaz plačnik. — Stožice, 15. novembra 1926.

ALOJZIJ PEČNIK

posesnik, Stožice 32, p. Ježica.

Modna trgovina

Anton Paš
MARIBOR
Slovenska ulica št. 4.
Potrebščine za krojače in šivilje. Strogo solid. cene.

Prazna soba

za 3 gospodične, se išče v sredini mesta. Cena do 200 Din. — Naslov v upravi lista pod št. 7932.

Ponos hiše

je okusno okrašena stena v sobi, privlačne slike, eleg okviri. Madone, sveta, slike, slika kralja, pokrajine, genre- in zgodovinske slike, umetn. in oljate ter okvir — najceneje pri BRACA JENIC, Zagreb, Ilica 48.

SKLADIŠČE

za KURIVO, prostorno, vsaj deloma keito in zaprt, blizu glavnega ali gorenj. kolodvora, po možnosti tudi hlev in sobo za skladiščenje — vzajem v najem za daljšo dobo. Takojšnje ponudbe na upravo pod: »STALNO št. 7911«.

MODISTKA

PAVLA NOVAK
Križevniška 9, popravlja baržunaste in filc-KLOBUKE po najnižji ceni.

LOVSKO PUŠKO,

dvocevko, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi lista pod številko 7906.

Skioplikon

je napredaj, kupljen od tvrde Sengsbrat, Dunaj; dobro ohranjen, pripravljen za šole ali za dvorano izobraževal. društva. Cena po dogovoru. — J. GLIEBE, župnik, Gotečnica, p. Reka Kočevska, Slovenija. 7864

POZOR! POZOR!

Zaradi odpotovanja prodam nujno vso hišno opravo.

Bela kuhinja, 9 delov, spalna soba z rezbarsko omaro, 2 gredenci, 3 kmet. stoli z žigorisom, okrogla marmornata miza, otomana, slikar. stojalo, nizka omara, grednica v Biedermeier-slogu, glasovir, šivalni stroj za krojače (Singer Ringschiff), otroška postelja, voziček in razne drobnarije — vse prenovljeno in prečiščeno, vse po najugodnejših cenah. — Na ogled dnevno od 9.—18. ure pri GREE, Sv. Petra nasip 71/L, levo.

Vrt velik in tople grede se ugodno dajo vrtnarju v najem. — Naslov v upravi št. 7796.

GOSTILNA

dobro idoča, napredaj z inventarjem in posestvom, obstoječim iz treh hiš, vrta in dvorišča, z večjo njivo v centru industrijskega kraja, pripravnost tudi za zalogo vina ali mesarijo, z elekt. lučjo in vodo v hiši. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 7598

VREDNOSTNE PAPIRJE

predvojne, kranjske, bosanske, ogrske obligacije, železniške prioritete, posojila, srečke itd., tu- in inozemske vseh vrst kupuje najkulantneje »YERC«, Komerc. družba Ljubljana, Kongresni trg 9 (na vogalu Kino Matica).

Volno in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu PRELOGU — Ljubljana, Stari trg št. 12 — in Židovska ulica št. 4. — Naslov v upravi pod št. 7855.

Velika izbira - nainižje cene!

Zimsko perilo
copate, rokavice, svetle klobuke
dežne plašče
čevlje
čepice, kravate itd. nudi najugodnejše splošno znana trdka **Jakob Lah, Maribor**
samo Glavni trg 2

7771 Ne 541/26

DRAŽBENI OKLIC.

Na prošnjo lastnikov se vrši vsled sklepa okrajnega sodišča v Trzinu z dne 28. oktobra t. l. Ne 541/26, prostovoljna javna dražba tovarniškega posloja hšt. 236 v Trzinu s ca. 20 izdelanimi konjskimi silami kot pritlikino — vl. št. 346 kat. občine Trzin

18. novembra 1926 ob 15. uri

v notarski pisarni v Trzinu 215.

Izključna cena znaša 150.000 Din. Vadij znaša 15.000 Din. — Celo skupilo se mora plačati v 10 dneh po dražbi v roke sodnega komisarja oziroma okr. sodišča Trzin.

Dražbene pogoje se more vpogledati pri notarju Janku Svetliču v Trzinu.

Trzin, dne 8. novembra 1926.

Janko Svetlič,

notar kot sodni komisar.

Orehe in žito! kupite najceneje pri SEVER & Komp. LJUBLJANA

Dvokolesa

popravlja najbolje, najhitreje in najceneje **FLORJANČIČ**, Ljubljana, Nunska ulica št. 3.

Foto M. Japelj

Maribor

Aleksandrova c. št. 25/III. nudi lepe slike in zelo poceni.

Gramofonisti!

Prihranili si boste denar in jezo, ako izročite Vaš pokvarjen gramofon nam v popravilo. V naši delavnici se izvršijo vsa popravila strokovno in ceno. Nadomestne dele imamo vedno v zalogi. **A. Rasberger**, Ljubljana — Tavčarjeva ulica št. 5.

Med

pristni, namizni, za potice, nudi po Din 22.50 kg **A. Maček**, velečebelar, Vrhnika.

PRODAM

po nizki ceni elegantno hrastovo jedilnico, črno politirano, in svitlo česnjevo spalnico, vse novo v najfinejši izdelavi. — Ignacij Repše, Poljanska cesta 21, Ljubljana.

Kupim malo posestvo

v ravnini, okolica Ljubljane, Kranja, Kamnika, Domžal, blizu kake tov., 4-5 mernikov posetve polja, travnika in gozda za 3-4 govedu. Naslov v upravi pod št. 7892.

Kupimo vsako množino suhih bukovih drv.

Cen. ponudbe na Gospodarsko zadružno v Gorenji Radgoni. 7838

Pritlično hišo

prodam: 4 sobe, kuhinja, večja klet, lep vrt in delavnice z električ. pogonom, vodovod, takoj vse prazno, porabno za malo tovarno, na periferiji mesta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7854.

Dam v sobo s kuhinjo in najem

na električni pogon, na periferiji mesta. — Naslov v upravi pod št. 7855.

delavnico

na električni pogon, na periferiji mesta. — Naslov v upravi pod št. 7855.

Kolikor ima leto dni, toliko postaj trpljenja mora obiskati nervozen bolnik, kajti slabi utrujeni živci mu zagrenjajo življenje in povzročajo razne boli. Zbadanja, trganja, omotica, tesnoba, glavobol delni in popolni, šumenje v ušesih, migljanje pred očmi, motenja v prebavi, pomanjkanje spanja, potenje, trganje v mišicah, nesposobnost za delo in razne druge prikazni so posledica slabih, utrujenih, bolnih živcev.

Kako se rešite le nadloge?

S pristnim Kola-Lecithinom. Redilno sredstvo, ki vsebuje obilo vitaminov, je postalo za človeštvo izvir dobrote. Pospešuje na čudoviti način delovanje telesa, krepi hrbtni mozeg in možgane, jači mišice in ude, daje moč in pogum življenja.

V boju za zdrave živce

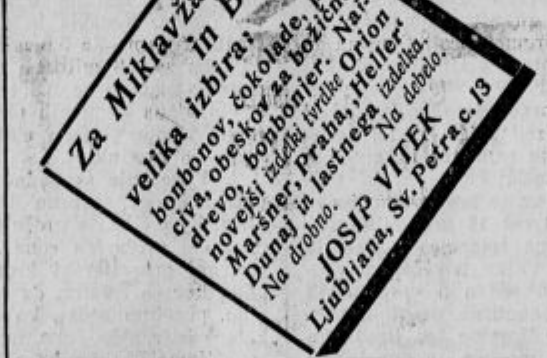
dela pristni Kola-Lecithin večkrat čuda, primerne hranilne snovi vodi do skrajnih mest proizvajanja krvi, poživilja, opogumlja ter ohranja mladost in svežost. Sami se boste mogli prepričati, da vam ne obetam nič neresničnega, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma zastonj in franco malo škatlico Kola-Lecithin in knjigo zdravnika z mnogostanskimi dolgi izkušnjami, ki se je sam moral boriti proti tej bolezni. Pišite mi svoj natančni naslov in pošljem vam takoj obljubljeno

popolnoma zastonj.

E. PASTERNAK, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13, Abt. 761.

Za Miklavža in Božič velika izbira: bonbonov, čokolade, pečiva, obojke za božično drevo, bonbonier, Najnoviji izdelki iz l. 1926. Maršner, Praha, Heller, Dunaj in lasnoga izdelka. Na drobno. Na dobo. **JOSIP VITEK** Ljubljana, Sv. Petra c. 13

Anton Bočkaj

brivski mojster

v ponedeljek, dne 15. t. m., previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek 16. novembra 1926 ob 4 popoldne iz mrtvašnice drž. bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, 16. novembra 1926.

Žalujoči ostali.

Velika izbira - nainižje cene!

Zimsko perilo
copate, rokavice, svetle klobuke
dežne plašče
čevlje
čepice, kravate itd. nudi najugodnejše splošno znana trdka **Jakob Lah, Maribor**
samo Glavni trg 2

7771 Ne 541/26

DRAŽBENI OKLIC.

Na prošnjo lastnikov se vrši vsled sklepa okrajnega sodišča v Trzinu z dne 28. oktobra t. l. Ne 541/26, prostovoljna javna dražba tovarniškega posloja hšt. 236 v Trzinu s ca. 20 izdelanimi konjskimi silami kot pritlikino — vl. št. 346 kat. občine Trzin

18. novembra 1926 ob 15. uri

v notarski pisarni v Trzinu 215.

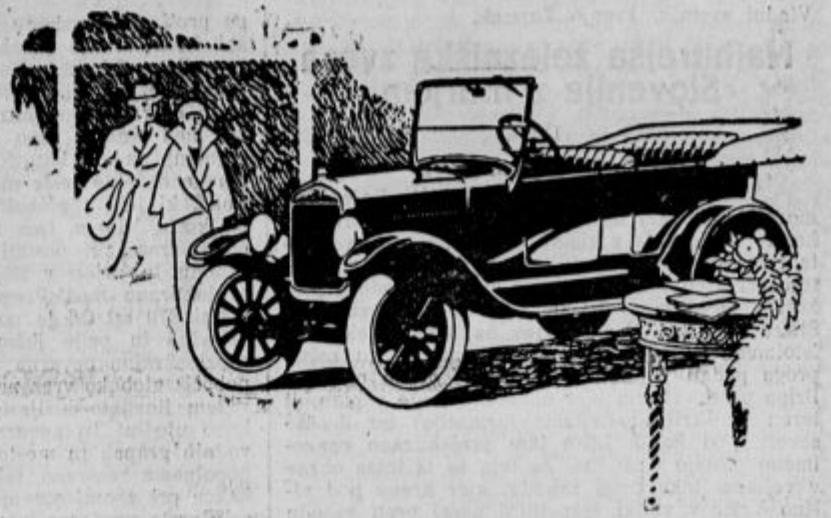
Izključna cena znaša 150.000 Din. Vadij znaša 15.000 Din. — Celo skupilo se mora plačati v 10 dneh po dražbi v roke sodnega komisarja oziroma okr. sodišča Trzin.

Dražbene pogoje se more vpogledati pri notarju Janku Svetliču v Trzinu.

Trzin, dne 8. novembra 1926.

Janko Svetlič,

notar kot sodni komisar.

Iskali ste a niste našli!

Koliko katalogov ste prelistali in koliko različnih vozov ste si ogledali, ne da bi se mogli odločiti za ta ali oni voz! Prvi Vam je odgovarjal radi ene prednosti, drugi radi druge. Ali vsakokrat ste si končno nakup automobila premislili radi previsoke cene.

Vabimo Vas sedaj na ponovni ogled! Voz, kakoršnega Vi iščete in kateri Vam odgovarja je moderni Ford, Torpedo, ali pa zaprt auto, ki se znotri rava! Tega si morete pogledati. Zadnji Fordovi izdelki so kakor za Vas vstvarjeni tako radi svoje nizke, podolgate oblike, kakor tudi radi svoje udobnosti, števila secezev in končno — kar je glavno — radi nizke cene. Ko ste si naš voz ogledali, nakup automobila ne bo več problem za Vas.

Ford
Ford Motor Kompany

Obiščite še danes jednega izmed naših brezštevilnih zastopnikov v državi

ZASTOPSTVO za SLOVENIJO
Ford
AMERICAN MOTORS Ltd.
Dunajska cesta 9
Telefon 477. Telegrami „Amot“

ZBIRKA SLOVENSkih NARODNIH PESMI

Harmoniziral in uredil Marko Bajuk. — Besede zapisal Dr. J. Debevec. Din 16.—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

JOSIP URAN

špecialna trgovina božičnih okraskov

LJUBLJANA, Mestni trg št. 11.

Papir: svilen, taftni, zlat in srebrni, škrebeči in krep. Zlata in srebrna penca. Žica za rože. Žica za obešanje okraskov. Briljantna vrstica, svečke, držke za svečke, čudežne svečke. Prički za v kot, res krasni in poceni, 20 vzorcev in veličin. Obrazci (Krippenbilder), rojstva (štalice), lameta, girlande od lamete, girlande papirnat, angelski laski (Feenhaar). Razglednice, bloki in hrbljčki za koledarje, krinke in lampijoni. Listje za rože, prašniki (Pötzeln), umetne cvetlice in venci za neveste. Velikanska izbira vsakovrstnih steklenih božičnih okraskov v obliki ptičkov, zvončkov, možičkov, sadja, bunkic, špice, okraski od lamete itd. itd.

V materialu in izdelavi neprekosljivi šivalni stroji

„KÖHLER“

dobivajo se po brezkonkurenčnih cenah edino le z 10 letn. jamstvom pri trdki

IV. AUERHAMMER

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 3
katere ima ta trdka vedno v najmodernejših opremljenih za rodbine, šivilje, krojače in čevljarje na zalogi.

Prodaja tudi na obroke.

Naznanilo otvoritve.

Cenjenim damam vjudno naznanjam, da sem otvoril z današnjim dnem novo urejeni elegantni higijenični salon za dame. Ker bom postregel s prvostvornimi specialisti za friziranje, ondulacijo, vodno ondulacijo, barvanje las, manikiranje, moderno striženje in vsa lasničarska dela se priporoča za obilen obisk

Stanko Kelšin, brivec in frizer, Ljubljana, Kopitarjeva ul.

Zahvala.

IVAN PRIMOŽIČ, šolski upravitelj v Mekinjah, se v svojem in v imenu vseh sorodnikov iskreno zahvaljuje za mnogobrojne izraze sočutja, ki jih je prejel ob nenadni izgubi svojega nepozabnega strica, gospoda

Karola Primožiča.

Posebno zahvalo izrekam predsedstvu »Društva sejmarjev za Slovenijo«, vsem članom in članicam imenovanega društva za častno spremstvo in poklonjeni venec, č. duhovščini in končno vsem prijateljem in znancem blagopokojnega, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 15. novembra 1926.